

АНГЛІЙСЬКА

ГРАМАТИКА

в таблицях

і схемах

• граматика

• правопис

• синтаксис

• приклади

• коментар

ЗМІСТ

Передмова	10
ЧАСТИНА 1	11
Частини мови	11
Іменник (The Noun)	11
§ 1. Загальна характеристика іменників	11
Загальні властивості іменників	11
Функції іменника в реченні	11
Класифікація іменників за складом	12
Класифікація іменників за значенням	12
§ 2. Число (The Category of Number)	12
Утворення множини іменників (the Plural Number) та правопис їх закінчень	13
Вимова закінчення -s:	13
Незлічувальні іменники	13
Інші способи утворення множини іменників	14
§ 3. Відмінок (Case)	14
Утворення форм присвійного відмінка	14
Присвійний відмінок у лексичних категоріях	14
Вираження відмінкових узгоджень за допомогою прийменників	15
§ 4. Рід (Gender)	16
Визначення роду іменників у займенникових відповідниках	16
§ 5. Артикль (The Article)	16
Вживання неозначеного артикля <i>a (an)</i>	16
Вживання артикля з власними іменами	17
Вживання артикля перед загальними назвами	18
Прикметник (The Adjective)	19
§ 1. Загальна характеристика прикметників	19
Загальна характеристика прикметників	19
§ 2. Ступені порівняння прикметників (The Degrees of Comparison)	20
Види прикметників та утворення ступенів їх порівняння	20
Форми вищого та найвищого ступенів прикметників, які відрізняються за своїм значенням	20
Правопис закінчень ступенів порівняння прикметників	21
Порівняльні конструкції	21
Прислівник (The Adverb)	22
§ 1. Загальна характеристика прислівників	22
Форми прислівників	22
Типи прислівників	22
Утворення прислівників	22

§ 2. Ступені порівняння прислівників	23
Прості форми ступенів порівняння	23
Складені форми ступенів порівняння прислівників	23
Утворення ступенів порівняння прислівників від іншого кореня	23
Числівник (The Numeral)	24
§ 1. Види числівників	24
Кількісні числівники	24
Порядкові числівники	24
§ 2. Деякі особливості вживання числівників	25
Вживання та написання деяких числівників	25
Займенник (The Pronoun)	26
Загальна характеристика займенників	26
Типи займенників	26
Особові займенники (<i>Personal Pronouns</i>)	27
Форми відміни особових займенників	27
Присвійні займенники (<i>Possessive Pronouns</i>)	27
Неозначені займенники (<i>Indefinite Pronouns</i>)	28
Заперечні займенники (<i>Negative Pronouns</i>)	28
Зворотні займенники (<i>Reflexive Pronouns</i>)	29
Вказівні займенники (<i>Demonstrative Pronouns</i>)	29
Питальні займенники (<i>Interrogative Pronouns</i>)	29
Сполучні займенники (<i>Connective Pronouns</i>)	30
Взаємні займенники (<i>Reciprocal Pronouns</i>)	30
Дієслово (The Verb)	31
§ 1. Загальна характеристика дієслів	31
Значення дієслів	31
Типи дієслів	31
§ 2. Основні форми дієслова (<i>The Main Forms of the Verbs</i>)	32
Особові форми дієслова (<i>Finite Forms</i>)	32
Неособові форми (<i>Non-Finite Forms</i>)	32
§ 3. Правильні і неправильні дієслова	32
Правильні дієслова	32
Правопис закінчень правильних дієслів	33
Неправильні дієслова	33
Класифікація дієслів (<i>Classification of Verbs</i>)	33
Зведена схема часів дієслів	34
§ 4. Активний стан (<i>The Active Voice</i>)	34
§ 4.1. Поняття про неозначені часи	34
Зведена схема перекладу часів групи <i>Simple (Indefinite)</i>	34
Утворення теперішнього неозначеного часу (<i>Present Simple (Indefinite) Tense</i>)	35
Стверджувальна форма	35
Питальна форма	35
Заперечна форма	35

Утворення теперішнього неозначеного часу (Present Simple (Indefinite) Tense)	
дієслова <i>to be</i>	36
<i>Стверджувальна форма</i>	36
<i>Питальна форма</i>	37
<i>Заперечна форма</i>	37
<i>Функції дієслова to be</i>	37
<i>Зворот to be going to</i>	38
Утворення теперішнього неозначеного часу (Present Simple (Indefinite) Tense)	
дієслова <i>to have</i>	38
<i>Стверджувальна форма</i>	38
<i>Питальна форма</i>	38
<i>Заперечна форма</i>	39
<i>Функції дієслова to have (The Functions of the verb "to have")</i>	39
Утворення теперішнього неозначеного часу (Present Simple (Indefinite) Tense)	
дієслова <i>to do</i>	39
<i>Стверджувальна форма</i>	39
<i>Питальна форма</i>	40
<i>Заперечна форма</i>	40
<i>Функції дієслова to do (The Functions of the Verb "to do")</i>	40
Вживання Present Simple (Indefinite) Tense	41
Утворення Past Simple (Indefinite)	42
<i>Стверджувальна форма правильних дієслів</i>	42
<i>Питальна форма правильних дієслів</i>	42
<i>Заперечна форма правильних дієслів</i>	42
<i>Стверджувальна форма неправильних дієслів</i>	43
<i>Виняток — дієслово to be:</i>	43
<i>Питальна форма неправильних дієслів</i>	43
<i>Виняток — дієслово to be:</i>	44
<i>Заперечна форма неправильних дієслів</i>	44
<i>Виняток — дієслово to be:</i>	44
Вживання Past Simple (Indefinite) Tense	45
Утворення майбутнього неозначеного часу Future Simple (Indefinite) Tense	45
<i>Стверджувальна форма</i>	45
<i>Питальна форма</i>	46
<i>Заперечна форма</i>	46
Вживання Future Simple (Indefinite) Tense	46
Утворення і вживання майбутнього неозначеного часу в минулому	
(Future-in-the-Past)	47
<i>Стверджувальна форма</i>	47
<i>Питальна форма</i>	47
<i>Заперечна форма</i>	47
<i>Інші способи вираження майбутніх дій</i>	48
§ 4.2. Тривалі часи (Continuous Tenses)	48
Зведена таблиця часів групи Continuous	49
Зведена схема перекладу часів групи Continuous	49

Утворення теперішнього тривалого часу (Continuous Tense).....	50
<i>Стверджувальна форма</i>	50
<i>Питальна форма</i>	50
<i>Заперечна форма</i>	50
Правопис закінчень у дієсловах теперішнього тривалого часу	51
Вживання Present Continuous Tense	51
Утворення минулого тривалого часу (Past Continuous Tense)	51
<i>Стверджувальна форма</i>	51
<i>Питальна форма</i>	52
<i>Заперечна форма</i>	52
Вживання минулого тривалого часу (Past Continuous Tense)	52
§ 4.3. Доконані (перфектні) часи (Perfect Tenses)	52
Зведена таблиця дієвідмін дієслів групи часів Perfect	53
Зведена схема перекладу часів групи Perfect	53
Утворення Present Perfect Tenses	54
<i>Стверджувальна форма</i>	54
<i>Питальна форма</i>	54
<i>Заперечна форма</i>	55
Вживання Present Perfect Tense	55
<i>Стверджувальна форма</i>	56
<i>Питальна форма</i>	56
<i>Заперечна форма</i>	56
Вживання минулого перфектного часу (Past Perfect)	56
Утворення майбутнього перфектного часу (Future Perfect Tense).....	57
Стан (Voice). Типи станів	57
§ 5. Утворення часів пасивного стану (The Passive Voice).....	57
Зведена таблиця часів пасивного стану	57
§ 6. Способи дієслова (Moods)	58
Загальна характеристика способів	58
Утворення Present Subjunctive I	58
<i>Past Subjunctive I</i>	59
<i>Perfect Subjunctive I</i>	59
Утворення Subjunctive II	59
Present Subjunctive II	60
<i>Стверджувальна форма</i>	60
<i>Питальна форма</i>	60
<i>Заперечна форма</i>	60
Perfect Subjunctive II	60
<i>Стверджувальна форма</i>	60
<i>Питальна форма</i>	60
<i>Заперечна форма</i>	61
Утворення умовного способу (The Conditional Mood)	61
Вживання умовного способу	61
Часи умовного способу	62
Використання умовного способу	62

Утворення наказового способу (The Imperative Mood)	62
<i>Стверджувальна форма</i>	62
<i>Заперечна форма</i>	63
<i>Спонування до дії</i>	63
Зведена таблиця утворення наказового способу	63
§ 7. Неособові форми дієслова (Verbals)	64
§ 8. Дієприкметник (The Participle)	64
Загальна характеристика дієприкметників	64
Форми дієприкметника	64
Значення дієприкметників	65
Функції дієприкметника в реченні	65
§ 9. Інфінітив (The Infinitive)	66
Загальна характеристика інфінітива	66
Форми інфінітива та їх переклад	66
Функції інфінітива у реченні та його переклад	66
Комплекси з інфінітиву	67
Об'єктний інфінітивний зворот (Objective Infinitive Construction)	67
Вживання об'єктного інфінітивного звороту після дієслів	67
Переклад інфінітивного звороту «Називний відмінок з інфінітивом» (Складний присудок)	68
Переклад інфінітивного звороту типу: "She was the first to come"	68
Суб'єктний інфінітивний зворот (Subjective Infinitive Construction)	69
Вживання суб'єктивного інфінітивного звороту	69
§ 10. Герундій (The Gerund)	70
Загальна характеристика герундія	70
Значення форми герундія	70
Активний та пасивний стани герундія	70
Функції герундія (The Functions of the Gerund)	70
Герундіальний зворот (Gerund Construction)	71
§ 11. Модальні дієслова (Modal Verbs)	72
Загальна характеристика модальних дієслів	72
Деякі особливості модальних дієслів	72
Модальні дієслова та їх еквіваленти	72
Переклад модальних дієслів у сполученні з Perfect Infinitive	74
Прийменник (The Preposition)	75
Загальна характеристика прийменників	75
Форми прийменників	75
<i>Прийменники місця</i>	75
<i>Прийменники напрямку і руху</i>	76
Вживання прийменників часу (Prepositions of Time)	77
Багатозначність деяких прийменників	77
Функції слова one (The Functions of the Word one)	78

СИНТАКСИС (SYNTAX)	79
Речення (The Sentence)	79
§ 1. Загальне поняття про речення	79
Структура речень	79
§ 2. Типи речень	80
§ 2.1. Розповідні речення (Declarative Sentences)	80
<i>Порядок слів у розповідному реченні</i>	80
§ 2.2. Питальні речення (Interrogative Sentences)	80
Типи питальних речень	80
<i>Загальні запитання (I)</i>	81
<i>Загальні запитання (II)</i>	81
<i>Спеціальні запитання (Special Questions)</i>	82
Питання до підмета або його означення	82
Питання до другорядних членів речення та їх означень	83
Роз'єднувальне запитання	83
Альтернативне запитання	83
§ 2.3. Умовні речення (The Conditional Sentences)	84
<i>Реальна умова</i>	84
<i>Малоймовірна умова</i>	84
<i>Неймовірна умова</i>	85
§ 2.4. Наказові (спонукальні) речення (Imperative Sentences)	85
<i>Поняття про наказові речення</i>	85
§ 2.5. Окличні речення (Exclamatory Sentences)	86
<i>Поняття про окличні речення</i>	86
§ 2.6. Заперечні речення (Negative Sentences)	86
Поняття про заперечні речення	86
<i>Структура заперечних речень типу I</i>	87
<i>Структура заперечних речень типу II</i>	87
<i>Утворення заперечних речень з присудком there is (there was)</i>	87
<i>Питально-заперечні речення (скорочена форма)</i>	88
<i>Питально-заперечні речення (повна форма)</i>	88
§ 3. Просте речення (Simple Sentence)	88
Склад простого речення	88
Головні члени речення	89
Підмет (The Subject)	89
<i>Складний підмет</i>	90
Типи присудків	90
Конструкція there are + to be	91
Present Simple (Indefinite) конструкції there+to be	91
Past Simple (Indefinite) конструкції there+to be	91
Future Simple (Indefinite) конструкції there+to be	92
Переклад зворота there + to be	92

Предикатив (іменна частина присудка)	93
Другорядні члени речення	93
Додаток (The Object)	93
Місце прямого додатка в розповідних і наказових реченнях	94
Місце прямого додатка у питальних реченнях	94
Місце прямого і непрямого додатка	94
Місце прийменникового додатка	95
Місце препозитивного означення	95
Морфологічне вираження. Препозитивне означення	95
<i>Обставини з найбільш уживаними прийменниками</i>	96
<i>Обставини з найбільш уживаними прислівниками</i>	97
<i>Обставини зі словами або групами слів</i>	97
<i>Місце обставин у реченні</i>	97
Вставні члени речення (Parentheses)	98
<i>Типи неповних речень</i>	99
§ 4. Складне речення	99
Загальна характеристика складних речень	99
Способи з'єднання складносурядних речень	99
Способи з'єднання підрядних речень з головним	100
Способи з'єднання підметового підрядного речення з головним	100
Додаткові підрядні речення	101
Поєднання означальних підрядних речень з головними	101
Розряди підрядних обставинних речень	101
§ 5. Узгодження часів	102
Структура узгодження часів	102
<i>Приклад побудови складнопідрядного речення</i>	102
Пряма і непряма мова (Direct and Indirect Speech)	
Приклади висловлювань прямою і непрямою мовами	103
Способи передачі непрямої мови	103
<i>Дієслова, що вводять непряму мову</i> :	104

ЧАСТИНА ІІІ 105

СЛОВОТВОРЕННЯ (Word building) 105

Поняття про способи словотвору	105
Утворення іменників	106
Утворення прикметників	106
Утворення дієслів	107
Утворення прислівників	107

Додатки 108

Таблиця неправильних дієслів Irregular Verbs	108
--	-----

ПЕРЕДМОВА

Щоб говорити і розуміти мову, читати і писати якоюсь мовою, треба оволодіти граматиною цієї мови. Мета вивчення граматичного матеріалу іноземної мови — це оволодіння граматичними навичками мовлення: репродуктивними, тобто граматичними навичками говоріння і письма, та рецептивними, тобто граматичними навичками аудіювання і читання. Навчальний посібник «Англійська граMATика в таблицях і схемах» містить основні правила граматики англійської мови. Посібник призначений для формування граматичних знань і навичок всіх, хто вивчає англійську мову. У посібнику представлені теоретичні відомості з основних розділів морфології, синтаксису та словотворення, а також 211 інтелект-схем, на яких лаконічно зображені граматичні підрозділи до тем, які орієнтуються на більш докладне вивчення матеріалу. Інтелект-схеми базуються на асоціативному підході та дозволяють наочно відображати власну розумову діяльність.

Дидактична перевага графічних схем криється в можливості найбільш повної реалізації навчальної, розвиваючої і стимулюючої функції навчання, сприяють більш ґрунтовному і легкому засвоєнню навчального матеріалу. Графічні схеми спонукають до розумової активності, розвивають здатність до абстрактного мислення, формують узагальнений спосіб розв'язання пізнавальних і практичних завдань.

Ви бажаєте ретельно вивчити англійську граматику? Посібник «Англійська граMATика в таблицях і схемах» — це те, що вам треба! Він містить 211 інтелект-схем.

Спробуйте знайти десь більш!

ЧАСТИНИ МОВИ

ІМЕННИК (THE NOUN)

§ 1. Загальна характеристика іменників

Іменники означають назву предметів і речовин, живих істот, явищ і абстрактних понять.

Таблиця № 1

Загальні властивості іменників

1. Перед іменниками звичайно ставлять спеціальні частки, артиклі — <i>a, an, the</i> .	I am a pupil. He is an engineer. Close the door, please.
2. Тільки живі іменники мають загальний (a girl, girls) і присвійний відмінки (girl's, girls').	May I take the girl's pen, please? Show me the doctors' room.
3. Іменники можуть вживатися як безприйменникові означення до інших іменників.	She usually wears school uniform.
4. Іменники сполучаються з прийменниками.	Where will you go after dinner?
5. Іменники визначаються прикметниками.	My favourite writer is Shevchenko.

Таблиця № 2

Функції іменника в реченні

1. Підмет або додаток.	The girl put the book on the desk.
2. Означення.	I want to go to the village cinema with my friend.
3. Прикметник.	Boris is my brother, he is a pupil.
4. Обставина: а) з прийменником; б) без прийменника.	Let's go to the Black Sea with my parents. Wait a minute, please.

Таблиця № 3

Класифікація іменників за складом

1. <i>Прості іменники</i> (Simple Nouns), які складаються тільки з одного кореня без префіксів і суфіксів.	a book, a pencil, a house, salt
2. <i>Похідні іменники</i> (Derivate Nouns) в своєму складі крім кореня мають ще префікси або суфікси.	a driver, a mistake, beginning
3. <i>Складні іменники</i> (Compound Nouns) складаються з основ двох-трьох слів, наголос падає на першу основу.	a 'postman, a 'schoolboy, an 'airplane

Таблиця № 4

Класифікація іменників за значенням

<p>1. <i>Загальні іменники</i> (Common Nouns) означають цілі класи предметів; речовин; живих істот; явищ і абстрактних понять.</p> <p>Поділяються на:</p> <p>а) зчислювальні (Countable Nouns), означають предмети, які можна полічити;</p> <p>б) незчислювальні (Uncountable Nouns), означають предмети і поняття, які не можна полічити.</p>	<p>a day, a book, a house a window, a building, sugar a boy, a dog snow, beauty, work</p> <p>а) a cup — cups</p> <p>б) tea, sugar, love, air, snow</p>
<p>2. <i>Власні іменники</i> (Proper Nouns)</p> <p>а) особові іменники означають: власні імена і прізвиська людей, пишуться з великої букви;</p> <p>б) географічні власні імена: назви країн, річок, гір, морів, островів, міст, вулиць, площ, газет, пишуться з великої букви.</p> <p><i>Примітка:</i> назви днів тижня, місяців і національностей пишуться з великої букви.</p>	<p>Jack, Peter, Brown</p> <p>Ukraine, America, London, the Thames, Trafalgar Square, the Kiev Post</p> <p>Monday, May, Ukrainian</p>

§ 2. Число (The Category of Number)

Загальні іменники поділяються на зчислювальні (Countable Nouns) і незчислювальні (Uncountable Nouns), іменники в англійській мові вживаються в однині та множині. Множина іменника утворюється додаванням до форми однини закінчень -s, -es.

Таблиця № 5

Утворення множини іменників (the Plural Number) та правопис їх закінчень

-s	shop — shops; day — days
	після <i>y</i> з попередньою приголосною, при цьому <i>y</i> змінюється на <i>i</i> : country — countries
	після <i>o</i> : tomato — tomatoes; але piano — pianos; photo — photos
-es	після <i>-s, -ss, -ch, -sh, -tch, -x, -z</i> : box — boxes; dress — dresses; wish — wishes; bench — benches
	після <i>-f, -fe</i> , при цьому <i>-f, -fe</i> змінюються на <i>v</i> : wife — wives; life — lives; shelf — shelves; wolf — wolves; thief — thieves; calf — calves; knife — knives; half — halves; leaf — leaves; loaf — loaves.
	Усі інші іменники на <i>-f, -fe</i> — пишуться за загальним правилом: safe — safes; roof — roofs.

Таблиця № 6

Вимова закінчення -s:

Після глухих приголосних вимовляється [s]	a desk — desks a map — maps a path — paths a month — months
Після дзвінких приголосних і голосних вимовляється [z]	a wall — walls a ball — balls a sea — seas
Після <i>ce, x, s, ss, se, sh, ch, ge</i> вимовляється [iz]	a box — boxes a bus — buses a family — families a place — places

Таблиця № 7

Незлічувальні іменники

Вживаються в англійській мові тільки у формі однини.	friendship, peace, money, ink, sugar, weather, advice, business, hair, information, knowledge, news, progress	The weather is wonderful today. This information is very important.
Іменники, що мають форму однини, яка завжди узгоджується з дієсловом у формі множини.	people, cattle, police, the poor, the rich, the wounded	Are there many police in the streets? There were many the wounded in the last battle.

Таблиця № 8

Інші способи утворення множини іменників

Винятки	man — men, woman — women, foot — feet, child — children, tooth — teeth, ox — oxen, goose — geese, mouse — mice
Однина = множина	a swine — many swine, a sheep — many sheep, a deer — many deer
Іменники грецького та латинського походження	curriculum — curricula; datum — data; phenomenon — phenomena; basis — bases; thesis — theses; crisis — crises; radius — radii; nucleus — nuclea; stimulus — stimuli; index — indices
Складені іменники	mother-in-law — mothers-in-law; fellow-worker — fellow-workers; commander-in-chief — commanders-in-chief; forget-me-not — forget-me-nots

§ 3. Відмінок (Case)

Іменник має два відмінки: загальний (the Common Case) (він не має спеціальних відмінкових закінчень) та присвійний (the Possessive Case). Як правило, тільки іменники, які означають назви людей і тварин, можуть мати форму присвійного відмінка.

Таблиця № 9

Утворення форм присвійного відмінка

Однина	Множина
Додається закінчення <i>-s</i> до форми загального відмінка однини my brother's book	Додається на письмі тільки апостроф (') після закінчення множини <i>-s</i> або <i>-es</i> my brothers' books
До іменників, які закінчуються на <i>-s</i> , <i>-ss</i> , <i>-x</i> додається тільки апостроф (') Marx' life	Іменники, які утворюють множину іншим способом (child — children, man — men) мають закінчення <i>-s</i> children's books

Таблиця № 10

Присвійний відмінок у лексичних категоріях

Власні імена (Proper Names)	
Однина	Множина
Tim's dog. — Собака Тіма. St. Paul's Cathedral. — Собор Святого Павла.	The Bakers' house. Будинок Бейкерів.

Іменники, що позначають живі істоти (Animate Nouns)	
Однина	Множина
a girl's hat — капелюх дівчинки a cat's tail — хвіст кішки	girls'hats — капелюхи дівчат cats'tails — хвости кішок
Іменники, що позначають неживі істоти (Inanimate Nouns)	
Однина	Множина
1. Іменники, що позначають час, відстань, вартість	
a minute's walk — хвилинна прогулянка a kilometre's distance — відстань в один кілометр	a five minutes' walk — п'ятихвилинна прогулянка a three kilometres' distance — відстань у три кілометри
2. Іменники, що позначають географічні власні імена та іменники town, city, country, the world, the earth, the moon, the sun, the sea, the ocean	
Kyiv's square — площа Києва	Kyiv's squares — площі Києва
3. Збірні іменники: party, company, union, army, government, family	
the government's decision — рішення уряду the family's tradition — сімейна традиція	the governments' decisions — рішення урядів the families traditions — сімейні традиції
4. Іменники, що позначають судна, автомашини, літаки: ship, boat, car, plane	
the car's number — номер машини	the cars' numbers — номери машин

Таблиця № 11

Вираження відмінкових узгоджень за допомогою прийменників

Відмінок	В українській мові	В англійській мові
Називний	Хто? Що? друг	His friend often watches TV.
Родовий	Кого? Чого? друга	of The mother of my friend is in the kitchen. from We have received a parcel from our friend.
Давальний	Кому? Чому? другу	to She sometimes gives the computer to her friend.
Знахідний	Кого? Що? друга	They saw their friend at the cinema.
Орудний	Ким? Чим? другом	by This letter is written by my friend.
Прийменниковий	Про кого? Про що? про друга	of He always thinks of his friend.

§ 4. Рід (Gender)

В англійській мові немає граматичної форми роду.

Таблиця № 12

Визначення роду іменників займенниками

<p>1. Іменники, що означають назви неживих предметів та тварин, замінюються займенником <i>it</i>. Примітка: іноді назви тварин замінюються займенниками <i>he</i> або <i>she</i> (у казках, назви свійських тварин). Слово <i>baby</i> (немовля) замінюється займенником <i>it</i>.</p>	<table style="border: none;"> <tr> <td style="padding-right: 10px;">table — він</td> <td rowspan="3" style="font-size: 3em; padding: 0 10px;">}</td> <td rowspan="3" style="vertical-align: middle;">it</td> </tr> <tr> <td>book — вона</td> </tr> <tr> <td>window — воно</td> </tr> </table> <p>I have a cat. Her name is Pussy.</p>	table — він	}	it	book — вона	window — воно
table — він	}	it				
book — вона						
window — воно						
<p>2. Іменники, що означають осіб чоловічої статі, замінюються займенником <i>he</i> — він.</p>	<table style="border: none;"> <tr> <td style="padding-right: 10px;">a boy</td> <td rowspan="3" style="font-size: 3em; padding: 0 10px;">}</td> <td rowspan="3" style="vertical-align: middle;">he</td> </tr> <tr> <td>a man</td> </tr> <tr> <td>a father</td> </tr> </table>	a boy	}	he	a man	a father
a boy	}	he				
a man						
a father						
<p>3. Іменники, що означають осіб жіночої статі, замінюються займенником <i>she</i> — вона. Примітка: слова <i>ship</i>, <i>boat</i>, назви країн, замінюються займенниками жіночої статі <i>she</i> (<i>her</i>).</p>	<table style="border: none;"> <tr> <td style="padding-right: 10px;">a girl</td> <td rowspan="3" style="font-size: 3em; padding: 0 10px;">}</td> <td rowspan="3" style="vertical-align: middle;">she</td> </tr> <tr> <td>a woman</td> </tr> <tr> <td>a mother</td> </tr> </table> <p>Where is our ship? — She isn't at the seaport. Ukraine sent her deligation to the conference.</p>	a girl	}	she	a woman	a mother
a girl	}	she				
a woman						
a mother						

§ 5. Артикль (The Article)

Артиклі — це спеціальні частки, які вживаються при іменниках. В англійській мові є два артиклі: неозначений (the indefinite article) — *a*, *an* і означений (the definite article) — *the*.

A вживається перед словами, що починаються з приголосного: *a ball*, *a map*. *An* — перед словами, що починаються з голосного: *an egg*, *an apple*.

Таблиця № 13

Вживання неозначеного артикля *a* (*an*)

1. З іменником	My father is an engineer.
2. Після звороту <i>there is</i> (<i>there was</i> , <i>there will be</i>)	There is a big lamp on the table.
3. В окличних реченнях	What a big apple you've got!
4. Після <i>such</i>	It is such a funny story! Tom is such a nice boy!
5. З іменником-прикладкою	Petrov, a ninth-form pupil, is our best sportsman.

6. У значенні числівника <i>one</i> (один) з іменниками, які позначають час, відстань, вагу	He'll be back in a minute. She has English twice a week. The oranges cost four hryvnas a kilogram.
7. Перед числівниками <i>dozen, hundred, thousand, million</i>	There was about a thousand flowers there.
8. У сталих виразах	as a rule; to be in a hurry; to be at a loss; It's a pity...; It's a shame...; not a word
9. У сполученні з дієсловами <i>to have, to take, to give</i>	to have a good time; to have a bath; to give a hand

Таблиця № 14

Вживання артикля з власними іменами

Артикль не вживається	
1. Перед іменниками — прізвищами людей, власними назвами, кличками тварин. <i>Примітка:</i> якщо перед прізвищами у множині стоїть означений артикль, це означає, що мова йдеться про всіх членів сім'ї.	Victor, Olena, Kovalenko, Pussy, Spot the Simonovs — Сімонови the Greens — Гріни
2. Перед назвами континентів і країн.	Europe — Європа South Africa — Південна Африка North America — Північна Америка Asia — Азія Central Asia — Центральна Азія Siberia — Сибір Japan — Японія
3. Перед назвами міст, сіл. <i>Примітка:</i> назва одного з міст Нідерландів вживається з означеним артиклем.	Kyiv — Київ London — Лондон Washington — Вашингтон the Hague — Гаага
4. Перед назвами вулиць і майданів.	Mayakovsky Street — вулиця Маяковського Svoboda Square — майдан Свободи
5. У ряді сталих прийменникових виразів.	at home, at work, at night, by day, by sea, by train, by mistake, by heart, on sale, to go to school, in prison, in church

3 означеним артиклем *the* вживаються

<p>1. Назви річок, морів, озер, океанів, пустель і гірських хребтів. Примітка: Lake Baikal — озеро Байкал вживається без артикля.</p> <p>Примітка: Elbrus — Ельбрус Ararat — Арарат Ceylon — о. Цейлон вживаються без артикля</p>	<p>the Mississippi — Місісіпі the Dnieper — Дніпро the English Channel — протока Ла-Манш the Sahara — Сахара the Bermudas — Бермудські острови the Black Sea — Чорне море the Azov Sea — Азовське море the Arctic Ocean — Північний Льодовитий океан the Atlantic Ocean — Атлантичний океан the Indian Ocean — Індійський океан the Pacific Ocean — Тихий океан the Crimea — Кримські гори the Caucasus — Кавказькі гори the Pamirs — Памір</p>
<p>2. Назви країн, що складаються із загальної назви та означувального слова, що стоїть перед ним: <i>union</i> — союз, <i>state</i> — штат.</p>	<p>The United States of America — Сполучені Штати Америки The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland — Сполучене Королівство Великої Британії і Північної Ірландії</p>
<p>3. Назви газет, журналів.</p>	<p>“The Morning Star”, “The Canadian Tribune”</p>
<p>4. Предмети та поняття, єдині у своєму роді.</p>	<p>the earth, the sun, the moon, the sky, the world, the ground, the air</p>
<p>5. Сталі висловлювання.</p>	<p>in the morning, in the evening, in the afternoon</p>
<p>6. Назви сторін світу.</p>	<p>the South, the North, the East, the West</p>

Таблиця № 15

Вживання артикля перед загальними назвами

Артикль не вживається

<p>1. Перед зчислюваним іменником, якщо він є звертанням.</p>	<p>Children, be quiet! Sit still, girls.</p>
<p>2. Перед словами <i>father, mother, uncle, aunt</i>.</p>	<p>Mother wants to help her.</p>
<p>3. Перед назвами днів тижня, місяців та пори року.</p>	<p>We'll see you on Sunday. He'll be 18 in May. Spring comes after winter.</p>
<p>4. Перед іменниками, що означають приймання їжі.</p>	<p>breakfast, dinner, lunch, supper. Have you had lunch?</p>

5. Якщо перед іменником стоїть присвійний, вказівний, питальний займенник або неозначені займенники <i>some, any, no, each, every</i> .	my mother, her toy, his bag, our room, their parents, your name, this book, that building, some boys, no boxes, every week
6. Якщо після іменника стоїть кількісний числівник у значенні порядкового.	page two — друга сторінка lesson five — п'ятий урок
7. Перед іменниками, які не можна перерахувати та які вживаються в загальному значенні (без обмежувального значення).	milk — молоко sugar — цукор salt — сіль butter — масло
Означений артикль the вживається, коли перед іменником стоїть	
1. Порядковий числівник.	He was the first to come to our party.
2. Прикметник у найвищому ступені порівняння.	This is the longest way to the forest.
3. Один із прикметників: <i>following, last, next, same, very, only</i> .	Copy the following words. He made the same mistake again.
<i>Примітка:</i> іменники з прикметниками <i>next, last</i> вживаються без артикля у словосполученнях:	next door, next week, next summer, next month, next year, next Sunday, last week, last month, last year, last Monday

ПРИКМЕТНИК (THE ADJECTIVE)

§ 1. Загальна характеристика прикметників

Прикметники вказують на ознаку, якість або властивість предметів.

Таблиця № 16

Загальна характеристика прикметників

Прості (Simple Adjectives)	Похідні (Derived Adjectives)	Складні (Compound Adjectives)	Якісні (Qualitative Adjectives)	Відносні (Relative Adjectives)
green, nice, small, good	з суфіксами або префіксами: childish, friendly, useful, unknown	light-yellow, well-known; складно-похідні: brown-eyed, long-legged, absent-minded	red, difficult, light, big, можуть визначатися прикметниками ступеня very, so, too, quite, fairly, very small, too difficult, rather heavy	не мають ступеня порівняння London streets, a basket-ball match, a school library, silver watch, summer sports

§ 2. Ступені порівняння прикметників (The Degrees of Comparison)

В англійській мові якісні прикметники змінюються за ступенями порівняння. Якісні прикметники мають позитивний ступінь (the Positive Degree), вищий ступінь порівняння (the Comparative Degree) і найвищий ступінь порівняння (the Superlative Degree).

Таблиця № 17

Види прикметників та утворення ступенів їх порівняння

Види прикметників	Позитивний ступінь	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
1. Односкладові	long big hot	longer bigger hotter	the longest the biggest the hottest
2. Двоскладові прикметники: а) що закінчуються на -y, -er, -le, -ow б) з наголосом на другому складі	easy clever simple narrow polite severe	easier cleverer simpler narrower politer severer	the easiest the cleverest the simplest the narrowest the politest the severest
3. Багатоскладові прикметники	beautiful important	more beautiful more important	the most beautiful the most important
4. Винятки	good (хороший) bad (поганий) little (маленький) much, many (багато)	better (кращий) worse (гірший) less (менший) more (більший)	the best (найкращий) the worst (найгірший) the least (найменший) the most (більш за все)

Таблиця № 18

Форми вищого та найвищого ступенів прикметників, які відрізняються за своїм значенням

Позитивний ступінь	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
old — старий	1) older — найстаріший, старший за... 2) elder — старший (в родині)	1) the oldest — найстаріший 2) the eldest — найстаріший
late — пізній	1) later — пізніший 2) latter — останній з двох (по порядку)	1) the latest — найпізніший (за часом) 2) the last — найостанніший (по порядку)

Позитивний ступінь	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
far — далекий	1) farther — дальший (про відстань) 2) further — найдальший (по порядку)	1) the farthest — найдальший (про відстань) 2) the furthest — найдальший (по порядку)
near — близький	nearer — ближчий	1) the nearest — найближчий 2) the next — найближчий (по порядку), наступний

Таблиця № 19

Правопис закінчень ступенів порівняння прикметників

1. Якщо прикметник закінчується на букву <i>у</i> з попередньою приголосною, то перед <i>-er, -est</i> <i>у</i> змінюється на <i>i</i> .	lasy — lasier — the lasiest
2. В односкладових прикметниках перед закінченнями <i>-er, -est</i> кінцева приголосна подвоюється, якщо перед нею стоїть короткий голосний звук.	big — bigger — the biggest
3. Якщо прикметник закінчується на <i>e</i> , то перед закінченнями <i>-er, -est</i> ця літера випадає.	nice — nicer — the nicest

Таблиця № 20

Порівняльні конструкції

as +	Прикметник	+ as	такий самий + прикметник + як і...	This girl is as tall as that one. — Ця дівчина така ж висока, як і та.
twice as +		+ as	удвічі + прикметник у вищому ступені + ніж	This medicine is twice as effective as that one. — Ці ліки в два рази ефективніша, ніж ті.
as +		+ as possible	як можна + прикметник у вищому ступені	The translation of this book must be as good as possible. — Переклад цієї книги має бути як можна кращим.
not so +		+ as	не такий + прикметник + як	This way is not so long as the way to the West. — Цей шлях не такий довгий як на захід.
the +...		...+ the + прикметник	Чим + прикметник у вищому ступені, тим + прикметник у вищому ступені	The higher they rise, the thinner the air becomes. — Чим вище вони підіймаються, тим вирядженішим стає повітря.

ПРИСЛІВНИК (THE ADVERB)

§ 1. Загальна характеристика прислівників

Прислівники — це слова, що вказують на ознаку дії (стану) або якості. Наприклад, час, місце, обставини дії, ступень стану або якості.

Таблиця № 21

Форми прислівників

Прості (кореневі)	here / there now late	тут, там, туди зараз, тепер пізно	very soon	дуже скоро, незабаром
Похідні (з суфіксами і префіксами)	badly slowly	погано повільно	quickly	швидко
Складні	somewhere anywhere	де-небудь куди-небудь	nowhere	ніде, нікуди
Складені (з двох коренів або слів)	till now	до цього часу, досі	since then	з тих пір

Таблиця № 22

Типи прислівників

Способу дії (<i>Adverbs of Manner</i>)	badly, well, slowly, quickly
Часу (<i>Adverbs of Time</i>)	today, yesterday, soon, now, late, then, when, since, before
Частоти і повторюваності (<i>Adverbs of Frequency and Repetitions</i>)	often, never, ever, always, sometimes
Місця (<i>Adverbs of Place</i>)	here, there, above, downstairs, outside, where
Ступеню (<i>Adverbs of Degree</i>)	little, much, quite, very, too

Таблиця № 23

Утворення прислівників

Прислівники можуть утворюватися: 1. Від прикметників та іменників за допомогою суфікса <i>-ly</i> , при цьому кінцева голосна <i>-y</i> змінюється на <i>-i</i> .	day — daily день — щодня happy — happily щасливий — щасливо
--	--

2. Деякі прислівники (*far, friendly, fast, loud, long, little, late, much, daily, weekly, monthly, early, straight*) збігаються з прикметниками. Вони відрізняються від них лише за функцією, яку вони виконують у реченні. Прислівники відносяться до дієслова, а прикметники — до іменника.

We went home fast.
Ми пішли додому швидко.
I don't like fast food.
Я не люблю швидку їжу.

§ 2. Ступені порівняння прислівників

Прислівники способу дії, міри, частоти, часу мають ступені порівняння, які утворюються так само, як ступені порівняння прикметників, і можуть бути простими і складеними.

Таблиця № 24

Прості форми ступенів порівняння прислівників

Основна форма	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
quickly	quicker	the quickest
early	earlier	the earliest

Прості форми ступенів порівняння утворюються додаванням до основної форми прислівників у вищому ступені закінчення *-er*, а у найвищому *-est*.

Таблиця № 25

Складені форми ступенів порівняння прислівників

Основна форма	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
attentively	more attentively	the most attentively

Складені форми для вищого ступеня утворюються за допомогою слів *more* — більш, а для найвищого ступеня *most* — найбільш.

Таблиця № 26

Утворення ступенів порівняння прислівників від іншого кореня

Основна форма	Вищий ступінь	Найвищий ступінь
badly — погано	worse — гірше	worst — найгірше
well — добре	better — краще	best — найкраще
little — мало	less — менше	least — найменше
much, many — багато	more — більше	most — найбільше
far — далеко	farther, further — далі	farthest, furthest — якнайдалі

ЧИСЛІВНИК (THE NUMERAL)

§ 1. Види числівників

Числівники поділяються на кількісні (Cardinal Numerals) і порядкові (Ordinal Numerals).

Таблиця № 27

Кількісні числівники

1	one	21	twenty-one
2	two	30	thirty
3	three	33	thirty-three
4	four	40	forty
5	five	44	forty-four
6	six	50	fifty
7	seven	60	sixty
8	eight	65	sixty-five
9	nine	70	seventy
10	ten	80	eighty
11	eleven	90	ninety
12	twelve	100	a (one) hundred
13	thirteen	101	one hundred and one
14	fourteen	102	one hundred and two
15	fifteen	200	two hundred
16	sixteen	1, 000	a (one) thousand
17	seventeen	1, 000, 000	a (one) million
18	eighteen	1, 000, 000, 000	a (one) milliard (BE)
19	nineteen	1, 000, 000, 000, 000	a (one) billion (AE)
20	twenty	2, 045, 328	two million forty five thousand three hundred and twenty eight

Таблиця № 28

Порядкові числівники

1st	first	11 th	eleventh	25 th	twenty-fifth
2nd	second	12 th	twelfth	30 th	thirtieth
3rd	third	13 th	thirteenth	33rd	thirty-third
4th	fourth	14 th	fourteenth	40 th	fortieth
5th	fifth	15 th	fifteenth	50 th	fiftieth
6th	sixth	16 th	sixteenth	60 th	sixtieth
7th	seventh	17 th	seventeenth	70 th	seventieth
8th	eighth	18 th	eighteenth	80 th	eightieth
9 th	ninth	19 th	nineteenth	90 th	ninetieth
10 th	tenth	20 th	twentieth	100 th	one hundredth

§ 2. Деякі особливості вживання числівників

Таблиця № 29

Вживання та написання деяких числівників

1. Зверніть увагу на написання деяких похідних числівників.	two — twelve — twenty three — thirteen — thirty four — fourteen — forty five — fifteen — fifty
2. Якщо перед числівниками <i>hundred</i> , <i>thousand</i> , <i>million</i> стоїть інший числівник, то вони у множині не мають закінчення <i>-s</i> . <i>Примітка:</i> якщо числівники вживаються як іменники, вони мають форму множини із закінченням <i>-s</i> .	two hundred, five thousand, eight million hundreds of books — сотні книжок, millions of cars — мільйони автомобілів
3. Кожні три розряди багатоцифрових чисел відокремлюються комою.	2, 045, 328
4. Роки в датах позначаються кількісними числівниками. Числівник, який позначає рік, розбивається на дві частини: спочатку вимовляється число сотень, а потім число десятків і одиниць.	1945 — nineteen forty-five (або більш офіційно — nineteen hundred and forty-five) 1900 — nineteen hundred 1905 — nineteen o [ou] five 2000 — two thousand
5. Числа місяця позначаються порядковим числівником з означеним артиклем, який ставиться або перед назвою місяця з прийменником <i>of</i> , або після назви місяця без прийменника.	The school year begins on the first of September. The school year begins on September the first.
6. Для позначення віку вживаються такі конструкції з кількісними числівниками:	I am fourteen years old. I am fourteen.
7. Для позначення арифметичних дій вживаються такі конструкції з кількісними числівниками:	2 + 3 = 5 Two and three is five. Two plus three is five. 7 — 3 = 4 Seven less three is four. Seven minus three is four. 20 : 2 = 10 Twenty divided by two is ten. 5 x 3 = 15 Five times three is fifteen. Five multiplied by three is fifteen.
8. Перед порядковими числівниками вживається означений артикль.	Did she win the first prize or the second? The second.

9. Номера телефонів, сторінок, глав і т. д. вживаються таким чином:	366038 — three double six o (ou) three eight 5446 — five four four (double four) six page twenty-five — сторінка двадцять п'ята part three — частина третя chapter six — глава шоста room ten — кімната десята size thirty-seven — розмір тридцять сьомий
10. а) У простих дробах чисельником є кількісний числівник, а знаменником — порядковий, якщо чисельник більший від одиниці, то у займенника закінчення -s. б) Між цілою і дробовою частиною вживається сполучник <i>and</i> . в) У десяткових дробах ціла частина відокремлюється від дробової крапкою і читається <i>point</i> .	2/3 — two thirds 2 3/7 — two and three sevenths 0.5 — (nought) point five 1.2 — one point two

ЗАЙМЕННИК (THE PRONOUN)

Загальна характеристика займенників

Займенники — це слова, які вказують на предмети та їх якості, вони вживаються замість іменників, прикметників або числівників.

Таблиця № 30

Типи займенників

1. Особові	I, you, he, she, it, we, you, they
2. Присвійні	my, your, his, her, its, our, your, their, mine, yours, his, hers, its, ours, theirs
3. Неозначені	some, any, each, every, other, another, one, much, many, few, little, all, either, neither
4. Заперечні	no, nobody, none, nothing
5. Зворотні	myself, yourself, himself, herself, itself, ourselves, yourselves, themselves
6. Вказівні	it, this (these), that (those), same, such
7. Питальні	who, whome, whose, what, which
8. Сполучні	who, whome, whose, which, what, that
9. Взаємні	each other, one another

Таблиця № 31

Особові займенники (Personal Pronouns)

Особові займенники мають два відмінки: називний та об'єктний. Займенник *it* вживається замість назв тварин, якщо їх стать невідома або не має значення.

The puppy is in the box. It is sleeping. Цуценя в коробці. Воно спить.

Особа	Займенник	Однина	Займенник	Множина
1-ша	I — я	I play with a ball.	we — ми	We play with a ball.
2-га	you — ти	You play with a ball.	you — ви	You play with a ball.
3-тя	he — він she — вона it — він, вона, воно <i>Примітка:</i> іноді назви тварин замінюються займенниками <i>he</i> або <i>she</i> (у казках, назви свійських тварин). Слово <i>baby</i> (немовля) замінюється займенником <i>it</i> .	He plays with a ball. She plays with a ball. I have a dog. His name is Spork It play with a ball.	they — вони	They play with a ball.

Таблиця № 32

Форми відміни особових займенників

Називний відмінок	Об'єктний відмінок
I — я	me — мене, мені
you — ти	you — тебе, тобі
he — він	him — його, йому
she — вона	her — її, їй
it — воно (він, вона)	it — його, йому, її, їй
we — ми	us — нас, нам
you — ви	you — вас, вам
they — вони	them — їх, їм

Таблиця № 33

Присвійні займенники (Possessive Pronouns)

Присвійні займенники мають дві форми: залежну (conjoint), яка вживається лише як означення до іменника, і незалежну (absolute), яка вживається без іменника, самотійно.

Залежна форма	Незалежна форма
my — мій, моя, моє, мої	mine — мій, моя, моє, мої
your — твій, твоя, твоє	yours — твої
his — його	his — його

Залежна форма	Незалежна форма
her — її	hers — її
its — його, її	its — його, її
our — наш, наша, наше	ours — наші
your — ваш, ваша, ваше	yours — ваші
their — їхній, їхня, їхнє, їхні	theirs — їхні

Таблиця № 34

Неозначені займенники (Indefinite Pronouns)

Неозначені займенники поділяються на *прости* (all, any, both, each, many, much) і *складні* (anybody, anything, somebody, something, everybody, everything).

Займенники <i>some, someone, somebody, something</i> вживаються у стверджувальних реченнях, спеціальних та загальних запитаннях, що виражають пропозицію або запитання.	Will you have some coffee? — Хочете кави? Please, give me something to eat. — Дайте мені що-небудь поїсти, будь ласка.
Займенники <i>any, anyone, anybody, anything</i> вживаються в загальних запитаннях і заперечних реченнях.	Is there anything on the table? — Чи є щось на столі? He doesn't see anybody in the classroom. — Він нікого не бачить у класі.

Таблиця № 35

Заперечні займенники (Negative Pronouns)

Заперечні займенники вказують на відсутність чого-небудь, кого-небудь і є одним із способів вираження заперечення в реченні. В англійській мові два заперечення в одному реченні не вживаються.

1. <i>no</i> вживається: а) в ролі означення перед зачислюваними і незчислюваними іменниками, артикль при наявності <i>no</i> не вживається б) <i>no</i> може бути означенням до іменника-підмета	There is no cups on the table. No doctor could help her.
2. а) <i>nobody, no one</i> — стосується осіб б) <i>nothing</i> — стосується неживих предметів	He found nobody in the classroom. He found nothing in his bag.
3. <i>neither</i> є заперечною формою <i>either</i> , вживається як займенник-іменник і займенник-прикметник	Do you like milk or tea? I like neither.
4. а) <i>none</i> — може замінити зачислювані і незчислювані іменники. б) <i>none</i> — вживається у зворотах <i>none of us, none of you, none of them</i> .	Is there a shop in your street? No, there is none. None of them did their homework.

Таблиця № 36

Зворотні займенники (Reflexive Pronouns)

Особа	Однина		Множина		Неозначено-особова форма
	1-ша	<i>myself</i> — сам, сама	I prefer to do it myself.	<i>ourselves</i> — самі	
2-га	<i>yourself</i> — сам, сама	You can do it yourself.	<i>yourselves</i> — самі	You can do it yourselves.	
3-тя	<i>himself</i> — сам <i>herself</i> — сама <i>itself</i> — сама, сам, само	He can do it himself. The dog plays with a ball itself.	<i>themselves</i> — самі	They can do it themselves.	

Таблиця № 37

Вказівні займенники (Demonstrative Pronouns)

1. Займенники <i>this, these</i> позначають те, що знаходиться ближче до того, хто говорить у просторі та часі.			
<i>this</i> — цей, ця, це	this book, this pencil, this towel	<i>these</i> — ці	these books, these pencils, these towels
2. Займенники <i>that, those</i> позначають те, що знаходиться далі від того, хто говорить у просторі та часі.			
<i>that</i> — той, та, те	that book, that pencil, that towel	<i>those</i> — ті	those books, those pencils, those towels
<i>such</i> — такий	such a clever boy	(<i>the</i>) <i>same</i> — той самий, такий самий	the same to me

Таблиця № 38

Питальні займенники (Interrogative Pronouns)

В англійській мові питальні займенники <i>what, which, who, whom, whose</i> незмінні, вживаються для утворення спеціальних запитань.	What is your name? Who is absent? Whose book is it?
Виняток:	<i>who</i> має форму називного відмінка <i>who</i> і об'єктного — <i>whom</i>

Таблиця № 39

Сполучні займенники (Connective Pronouns)

Сполучні займенники *who, whom, whose, which, that* і *what* вживаються для з'єднання підрядних речень з головним.

1. <i>Who, which, that, what</i> як займенники-іменники у підрядному реченні можуть бути: а) підметом. б) додатком.	This is the man who wanted to see her. Here is an article that describes how to cook meat. Would you mind repeating what you've said?
2. <i>Whose, what, which</i> виступають у реченні як означення.	I wonder whose pen this may be. Does he know what book I read last week? She couldn't remember which way to go.
3. <i>Who, whom, what, which</i> вживаються для приєднання інфінітивних зворотів.	He didn't know what to say. She couldn't decide which to take. I didn't know whom to trust.
4. <i>Who, whom, whose</i> вживаються з назвами живих істот.	Those who have finished their exercise may go. My friend whose father is a pilot made a model of a plane.
5. <i>Which</i> вживається з назвами неживих предметів, а також назвами тварин.	Our scientists made a spaceship which carried a man into space.
6. <i>That</i> вживається з назвами неживих предметів і живих істот. <i>Примітка:</i> проте з назвами живих істот частіше вживається <i>who</i> .	Our car covered a distance that is almost twice as far as from Kharkiv to Poltava. I know a boy that wants to become an astronaut. The girl who sits near me is my sister.
7. <i>Who, what</i> мають складні підсилювальні форми, які утворюються додаванням слова <i>ever</i> .	what — whatever (що б не) who — whoever (хто б не)

Таблиця № 40

Взаємні займенники (Reciprocal Pronouns)

Взаємні займенники *each other* і *one another* мають однакове значення — *один одного, один другого, взаємно*. *Each other* вказує на двох осіб, *one another* — на кількох, вони є займенниками-іменниками і мають два відмінки.

Загальний відмінок	Присвійний відмінок
<i>Each other, one another</i> виконують функцію: а) прямого додатка: They saw each other every week. б) непрямого додатка: They always help each other to do their home work. в) прийменникового додатка: We often speak English to one another.	<i>Each other's, one another's</i> виконують функцію означення: Pupils looked through other's compositions and found the same mistakes.

ДІЄСЛОВО (THE VERB)

§ 1. Загальна характеристика дієслів

Таблиця № 41

Значення дієслів

Дієслова означають:	
1. Дію	to build, to run
2. Стан	to stay, to sleep
3. Почуття	to like, to hear
4. Процеси мислення	to think, to realize

Таблиця № 42

Типи дієслів

1. Прості дієслова складаються з однієї непохідної основи.	to run, to go, to try, to speak
2. Похідні дієслова мають суфікси або префікси.	to rewrite, to organize, to discover, to mispronounce
3. Складені дієслова: а) складаються з двох частин (дієслівної основи і відокремленого суфікса), які пишуться окремо і можуть роз'єднуватися іншими словами; б) мають дві основи.	to sit down, to go away, stand up, to put on to machinegun, to whitewash
4. Дієслова, які збігаються за формою з іменниками або прикметниками.	walk — to walk прогулянка — гуляти water — to water вода — поливати dry — to dry сухий — сушити work — to work робота — працювати

§ 2. Основні форми дієслова (The Main Forms of the Verbs)

Таблиця № 43

Особові форми дієслова (Finite Forms)

Особові форми виражають особу і число, мають форми способу, часу і стану, виконують у реченні роль присудка і вживаються завжди разом з підметом, з яким вони узгоджуються в особі і числі	He lives in Ukraine. What is she looking for? Our father knows English well.
--	--

Таблиця № 44

Неособові форми (Non-Finite Forms)

Неособові форми дієслова не мають показників особи, числа і способу; виражають тільки час і стан; ніколи не бувають у реченні присудком.

Інфінітив (the Infinitive)	Дієприкметник (the Participle)	Герундій (the Gerund)
What are you going to do after classes?	When he came home he found the door opened.	Jumping is my favourite kind of sport.

§ 3. Правильні і неправильні дієслова

Дієслова за способом утворення форм минулого неозначеного часу (Past Simple (Indefinite) Tense) і дієприкметника минулого часу (Past Participle) поділяються на *правильні* (Regular Verbs) й *неправильні* (Irregular Verbs).

У Past Simple (Indefinite) і Past Participle правильні дієслова утворюють другу та третю форми додаванням закінчення -ed до інфінітива.

Таблиця № 45

Правильні дієслова

Infinitive	Past simple (Indefinit)	Participle II
to translate to play to try	translated played tried	translated played tried

Таблиця № 46

Правопис закінчень правильних дієслів

1. Дієслова, що закінчуються в інфінітиві буквою <i>-e</i> , втрачають її перед закінченням <i>-ed</i> .	to like — liked
2. У дієсловах, що закінчуються в інфінітиві буквою <i>-y</i> , якій передуге приголосний, замінюють <i>-y</i> на <i>-i</i> .	to try — tried

Таблиця № 47

Неправильні дієслова

Неправильні дієслова утворюють форми минулого неозначеного часу (Past Simple (Indefinite Tense)) і дієприкметника минулого часу (Past Participle) по-різному. Форми Past Simple (Indefinite) неправильних дієслів необхідно запам'ятати (дивіться в таблиці неправильних дієслів): *to go — went*.

Infinitive	Past Simple (Infinitive)	Participle II
to do	did	done
to go	went	gone
to see	saw	seen

Таблиця № 48

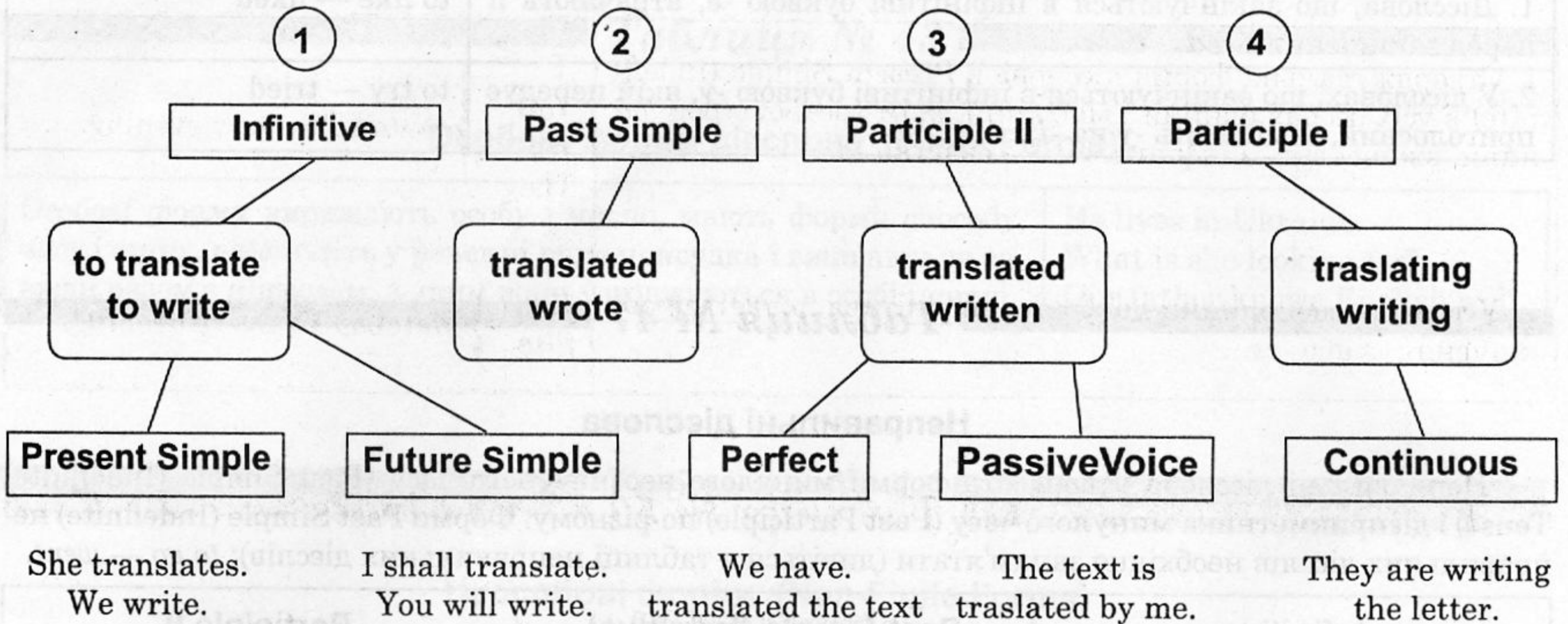
Класифікація дієслів (Classification of Verbs)

Смислові дієслова (Notional)	Напівдопоміжні дієслова (Semiauxiliary)	Допоміжні дієслова (Auxiliary)	Недостатні дієслова (Defective)
<p>Мають самостійне значення, виконують функцію присудка.</p> <p>He works much. Він багато працює. I wrote a letter yesterday. Вчора я написав листа.</p>	<p>1. Дієслово-зв'язка: to be, to become, to seem, to remain, to feel, to grow <i>It was a fine day.</i> Був чудовий день. <i>She got angry.</i> Вона розсердилася.</p> <p>2. Частина складеного дієслівного присудка: <i>I can speak English.</i> Я вмю говорити англійською. <i>They were to start at 8 o'clock.</i> Вони мали вирушати о 8 годині.</p>	<p>Не мають самостійного значення</p> <p>to be, to do, to have, to let, shall, should, will, would. I don't know him. Я його не знаю. He has travelled much. Він багато подорожує.</p>	<p>Не мають неособових форм, належать до групи модальних дієслів</p> <p>can, may, must, should, ought, to have to, to be to:</p> <p>He can play football. May I go out? She must get there before five. They have to go now. We are to do our homework. You ought to start at once.</p>

Схема № 1

Зведена схема часів дієслів

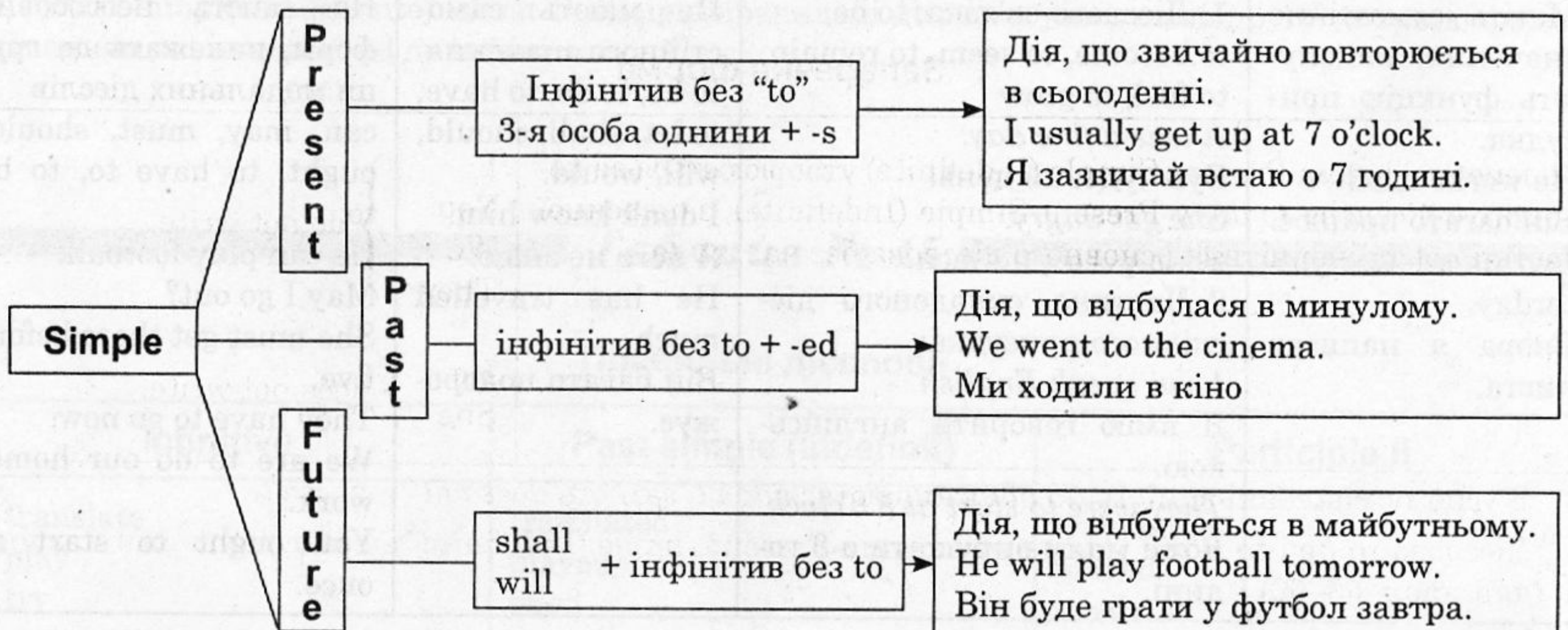
§ 4. Активний стан (The Active Voice)

§ 4.1. Поняття про неозначені часи

Часи групи Simple (Indefinite) вживаються для вираження дій, що відбуваються в теперішньому, минулому чи майбутньому часах, без зазначення їх характеру, тривалості, завершеності, співвіднесеності з іншою дією.

Схема № 2

Зведена схема перекладу часів групи Simple (Indefinite)

**Утворення теперішнього неозначеного часу (Present Simple (Indefinite) Tense)
Стверджувальна форма**

Таблиця № 49

<p>1. Стверджувальна форма дієслова в Present Simple (Indefinite) в усіх особах однини і множини, крім третьої особи однини, вживається з інфінітивом без частки <i>to</i>.</p>	<table> <tr> <td>I You We They</td> <td>} watch TV every evening.</td> </tr> </table>	I You We They	} watch TV every evening.
I You We They	} watch TV every evening.		
<p>2. У третій особі однини до форми інфінітива додається закінчення <i>-s</i> або <i>-es</i>.</p>	<table> <tr> <td>He She</td> <td>} watches TV every evening.</td> </tr> </table>	He She	} watches TV every evening.
He She	} watches TV every evening.		

Таблиця № 50

Питальна форма

<p>1. Питальна форма Present Simple (Indefinite) утворюється за допомогою дієслова <i>to do</i> в Present Simple (Indefinite) та інфінітива основного дієслова без частки <i>to</i>. Допоміжне дієслово <i>do (does)</i> ставиться перед підметом.</p>	<p>Do I read? Do you read? Do we read? Do you read? Do they read? Does he (she) read?</p>
<p>2. Питальна форма дієслів <i>can, must, may</i> утворюється без допоміжного дієслова.</p>	<p>May I come in? Can he play football?</p>

Таблиця № 51

Заперечна форма

<p>Заперечна форма Present Simple (Indefinite) утворюється за допомогою дієслова <i>to do</i> у Present Simple (Indefinite), заперечної частки <i>not</i> та інфінітива основного дієслова без частки <i>to</i>.</p>	<table> <tr> <td>I You We They</td> <td>} do not write.</td> </tr> <tr> <td>He She</td> <td>} does not write.</td> </tr> </table>	I You We They	} do not write.	He She	} does not write.
I You We They	} do not write.				
He She	} does not write.				

В усному мовленні замість *do not* вживаються *don't*, замість *does not* — *doesn't*.

Дієслова *to be* і *to have* утворюють форми Present simple (Indefinite) не за загальними правилами (див. табл. 53–60).

Таблиця № 54

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Am I?	Are we?
2-га	Are you?	Are you?
3-тя	Is { he? she? it?	Are they?

Таблиця № 55

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I am not	we are not
2-га	you are not	you are not
3-тя	he } she } it } is not	they are not

У розмовній мові, як правило, вживається скорочена заперечна форма дієслова *to be*: *he is not = he isn't*; *we are not = we aren't*, *I am not = I'm not*.

Таблиця № 56

Функції дієслова *to be*

Вживається як	Приклади
1. Сміслові дієслово має значення <i>бути, знаходитися</i> .	Our University is in Lenin Avenue. Наш університет знаходиться на проспекті Леніна.
2. Дієслово-зв'язка.	They will be good engineers. Вони будуть хорошими інженерами.
3. Допоміжне дієслово: а) для створення форм <i>Continuons</i> і <i>Perfect Continous</i> ; б) для створення форм <i>Passive Voice</i> .	He is making an experiment. Він проводить експеримент. It has been raining since morning. Зранку йде дощ. This book was published last year. Ця книга була надрукована минулого року.
4. Модальне дієслово, що виражає необхідність за домовленістю.	He is to come at 5. Він має прийти о 5 годині. The train was to arrive at 11. Поїзд мав прибути об 11 годині.

Таблиця № 57

Зворот *to be going to*

1. Зворот <i>to be going to</i> виражає наміри особи зробити дію у найближчому часі.	He is going to do his homework. Він збирається зробити домашнє завдання.
2. Зворот <i>to be going to</i> вживається для вираження дії, яка обов'язково має відбутися в майбутньому.	She is going to be a teacher.
3. Зворот <i>to be going to</i> з дієсловами <i>to go, to come</i> .	Не вживається.
4. Зворот <i>to be going to</i> не може вживатися з такими обставинами часу:	<i>tomorrow</i> — завтра, <i>the day after tomorrow</i> — післязавтра, <i>tomorrow morning</i> — завтра вранці, <i>tomorrow evening</i> — завтра ввечері, <i>tonight</i> — сьогодні ввечері, <i>in two days (weeks)</i> — через два дні (тижня), <i>in a month (year)</i> — через місяць (рік), <i>next week</i> — наступного тижня, <i>soon</i> — незабаром.

Таблиця № 58

Утворення теперішнього неозначеного часу (Present Simple (Indefinite) Tense) дієслова *to have*

Стверджувальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I have a ball.	We have a ball.
2-га	You have a ball.	You have a ball.
3-тя	He } She } It } has a ball. has a tail.	They have a ball.

Таблиця № 59

Питальна форма

Дієслово *to have got* утворює питальну форму як за допомогою дієслова *to do*, так і без нього.

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Have I got ball?	Have we got a ball?
2-га	Have you got a ball?	Have you got a ball?
3-тя	Has { he got she got It got } a ball?	Have they got a ball?

Таблиця № 60

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I have not got a ball.	We have not got a ball.
2-га	You have not got a ball.	You have not got a ball.
3-тя	He } She } has not got a ball. It }	They have not got a ball.

В усному мовленні замість *have not* вживається скорочена заперечна форма дієслова *to have*: *have not* — *haven't*; *has not* — *hasn't*.

Таблиця № 61

Функції дієслова *to have* (The Functions of the verb "to have")

Вживається як	Приклади
1. Змістове дієслово в значенні <i>мати, володіти</i> .	We have a new TV set at our hostel. Ми маємо новий телевізор у гуртожитку.
2. Допоміжне дієслово для утворення форм Perfect.	They have already passed the examination in Physics. Вони вже склали іспити з фізики.
3. Модальне дієслово, яке виражає необхідність в силу обставин.	We had to repeat the rules. Ми були вимушені повторити правила.

Таблиця № 62

Утворення теперішнього неозначеного часу (Present Simple (Indefinite) Tense)

дієслова *to do*

Стверджувальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I do morning exercises.	We do morning exercises.
2-га	You do morning exercises.	You do morning exercises.
3-тя	He } She } does morning exercises. It }	They do morning exercises.

Таблиця № 63

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Do I do morning exercises?	Do we do morning exercises?
2-га	Do you do morning exercises?	Do you do morning exercises?
3-тя	Does $\left\{ \begin{array}{l} \text{he} \\ \text{she} \\ \text{it} \end{array} \right\}$ do morning exercises?	Do they do morning exercises?

Таблиця № 64

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I do not do morning exercises.	We do not do morning exercises.
2-га	You do not do morning exercises.	You do not do morning exercises.
3-тя	He $\left\{ \begin{array}{l} \text{She} \\ \text{It} \end{array} \right\}$ does not do morning exercises.	They do not do morning exercises.

В усному мовленні замість *do not* вживається *don't*, замість *does not* — *doesn't*.

Таблиця № 65

Функції дієслова *to do* (The Functions of the Verb "to do")

1. Змістове дієслово в значенні <i>робити, виконувати, виробляти</i> .	Every man must do his duty. Кожен повинен виконувати свій обов'язок.
2. Допоміжне дієслово: а) для утворення заперечної і питальної форми Present and Past Simple (Indefinite) наказового способу; б) для підсилення значення дієслова-присудка.	Do you want to take part in this work? Ви бажаєте взяти участь у цій роботі? Don't be late for the lessons. Не спізнюйтесь на уроки. I did tell him about it. Я ж казав йому про це.

3. Заступник змістового дієслова у коротких відповідях в Present and Past Simple (Indefinite).	Do you know how to use this device? — Yes, I do. Ви знаєте, як використовувати цей прилад? — Так.
4. Для уникнення повторення змістового дієслова.	He knows this rule as well as you do. Він знає це правило так само добре, як і ви.

Таблиця № 66

Вживання Present Simple (Indefinite) Tense

1. Present Simple (Indefinite) вживається для вираження постійної, звичайної дії або дії, що властива особі чи предмету, який позначає підмет.	I go to school every day. — Я ходжу до школи кожного дня. We speak English well. — Ми добре розмовляємо англійською мовою.
2. Present Simple (Indefinite) вживається для вираження загальних положень безвідносно до часу.	Two and two is four. — Два та два буде чотири.
3. Present Simple (Indefinite) вживається для вираження майбутньої дії в підрядних реченнях умови й часу, які вводяться сполучниками <i>when</i> — коли, <i>if</i> — якщо, <i>after</i> — після того як, <i>till, untill</i> — поки не, <i>before</i> — перш ніж.	He will speak English when he goes to London. — Він розмовлятиме англійською, коли поїде до Лондону.
4. Present Simple (Indefinite) вживається для вираження заздалегідь намічених дій у найближчому майбутньому з дієсловами <i>to leave, to come, to return, to start, to go, to arrive</i> .	He comes back next Monday. — Він повертається наступного понеділка.
5. З Present Simple (Indefinite) часто вживаються: а) прислівники неозначеного часу: <i>usually</i> — звичайно, <i>often</i> — часто, <i>seldom</i> — рідко, <i>always</i> — завжди. Вони ставляться перед смисловими дієсловами; б) словосполучення, такі як <i>every day</i> — щодня, <i>every evening</i> — щовечора, <i>every morning</i> — щоранку, які звичайно ставляться в кінці речення; в) заперечна або стверджувальна форма з прислівниками <i>never</i> — ніколи, <i>seldom</i> — рідко, <i>sometimes</i> — іноді виражає рідку повторюваність.	We often go for a walk in the evening. — Ми часто ходимо на прогулянку ввечері. She doesn't watch TV every evening. — Вона не дивиться телевізор щовечора. They seldom meet. — Вони зустрічаються рідко.

Утворення Past Simple (Indefinite)

Past Simple (Indefinite) у стверджувальній формі є простою формою і утворюється без допоміжного дієслова.

Таблиця № 67

Стверджувальна форма правильних дієслів

Стверджувальна форма Past Simple (Indefinite) правильних дієслів утворюється додаванням закінчення *-ed* до інфінітива без частки *to*.

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I played yesterday.	We played yesterday.
2-га	You played yesterday.	You played yesterday.
3-тя	He } She } It } played yesterday.	They played yesterday.

Таблиця № 68

Питальна форма правильних дієслів

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Did I play yesterday?	Did we play yesterday?
2-га	Did you play yesterday?	Did you play yesterday?
3-тя	Did { he } { she } { it } play yesterday?	Did they play yesterday?

Таблиця № 69

Заперечна форма правильних дієслів

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I did not play yesterday.	We did not play yesterday.
2-га	You did not play yesterday.	You did not play yesterday.
3-тя	He } She } It } did not play yesterday.	They did not play yesterday.

Таблиця № 70

Стверджувальна форма неправильних дієслів

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I went home.	We went home.
2-га	You went home.	You went home.
3-тя	He She It } went home.	They went home.

Виняток — дієслово *to be*:

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I was at home.	We were at home.
2-га	You was at home.	You were at home.
3-тя	He She It } was at home.	They were at home.

Таблиця № 71

Питальна форма неправильних дієслів

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Did I go home?	Did we go home?
2-га	Did you go home?	Did you go home?
3-тя	Did { he she it } go home?	Did they go home?

Виняток — дієслово *to be*:

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Was I at home?	Were we at home?
2-га	Was you at home?	Were you at home?
3-тя	Was { he she it } at home?	Were they at home?

Таблиця № 72

Заперечна форма неправильних дієслів

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I did not go home.	We did not go home.
2-га	You did not go home.	You did not go home.
3-тя	He } She } did not go home. It }	They did not go home.

В усному мовленні замість *did not* вживається *didn't*.

Виняток — дієслово *to be*:

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I was not at home.	We were not (weren't) at home.
2-га	You was not at home.	You were not (weren't) at home.
3-тя	He } She } was not at home. It }	They were not (weren't) at home.

В усному мовленні замість *was not* вживається *wasn't*, замість *were not* – *weren't*.

Вживання Past Simple (Indefinite) Tense

<p>1. Past Simple (Indefinite) — це форма для опису минулих подій, для вираження ряду послідовних або повторюваних дій у минулому, часто вживається зі словами <i>yesterday</i> — учора, <i>last summer</i> — минулого літа, <i>last winter</i> — минулої зими, <i>last week</i> — минулого тижня, <i>last year</i> — торік, <i>the other day</i> — іншого дня і т. ін.</p>	<p>He woke up, had dinner and left for work. He spoke at the meeting yesterday.</p>
<p>2. Past Simple (Indefinite) вживається для вираження дії або властивості, що характеризувала підмет у минулому.</p>	<p>She played the piano very well when she was a small girl.</p>
<p>3. У додаткових підрядних реченнях у непрямій мові, коли дієслово у головному реченні стоїть у Past Simple (Indefinite).</p>	<p>I said I didn't like boxing.</p>

Утворення майбутнього неозначеного часу Future Simple (Indefinite) Tense
Стверджувальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I shall go to school.	We shall go to school.
2-га	You will go to school.	You will go to school.
3-тя	He } will go to school. She } It will play.	They will go to school.

В сучасній мові допоміжне дієслово *will* може вживатись і для утворення першої особи однини і множини. *I shall / will write a letter tomorrow.* Я напишу листа завтра.

В усному мовленні замість *I shall* вживається *I'll*; *he will* — *he'll*; *she will* — *she'll*; *we shall* — *we'll*; *it will* — *it'll*; *you will* — *you'll*; *they will* — *they'll*.

Таблиця № 75

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Shall I go to school?	Shall we go to school?
2-га	Will you go to school?	Will you go to school?
3-тя	Will $\left\{ \begin{array}{l} \text{he} \\ \text{she} \\ \text{it} \end{array} \right\}$ go to school? play?	Will they go to school?

Таблиця № 76

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I shall not go to school.	We shall not go to school.
2-га	You will not go to school.	You will not go to school.
3-тя	He } will not go to school. She } It will not play.	They will not go to school.

В усному мовленні замість *shall not* вживається *shan't*, замість *will not* — *won't*.

Таблиця № 77

Вживання Future Simple (Indefinite) Tense

1. Future Simple (Indefinite) вживається для вираження постійної або повторної дії, що відбудеться в майбутньому. Future Simple (Indefinite) часто вживається з обставинними словами <i>tomorrow</i> — завтра, <i>next week</i> — наступного тижня, <i>next month</i> — наступного місяця, <i>next year</i> — наступного року та ін.	I'll do my best to help him. We'll go to the cinema next week.
2. У підрядному реченні часу й умови форми Future Simple (Indefinite) не вживаються. У таких реченнях для вираження майбутньої дії вживаються форми Present Simple (Indefinite).	She will go to see her grandmother if she has a day off. When I come, they will sit at the table.

Таблиця № 78

Утворення майбутнього неозначеного часу в минулому (Future-in-the-Past) Стверджувальна форма

Future-in-the-Past виражає дію, яка є майбутньою з точки зору якогось минулого моменту.

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I should go to school.	We should go to school.
2-га	You would go to school.	You would go to school.
3-тя	He She It } would go to school.	They would go to school.

Таблиця № 79

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Should I go to school?	Should we go to school?
2-га	Would you go to school?	Would you go to school?
3-тя	Would { he she it } go to school?	Would they go to school?

Таблиця № 80

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I should not go to school.	We should not go to school.
2-га	You would not go to school.	You would not go to school.
3-тя	He She It } would not go to school.	They would not go to school.

В усному мовленні замість *should not* вживається *shouldn't*, замість *would not* — *wouldn't*.

Інші способи вираження майбутніх дій

1. <i>to be sure (certain)</i> + інфінітив для вираження впевненості у здійсненні майбутньої дії.	I am sure to be there. It's sure to snow. She is certain to come.
2. Модальне дієслово <i>can</i> вживається для вираження дозволу в майбутньому часі.	You can come at 9 tomorrow morning.
3. Модальне дієслово <i>to be able to</i> у значенні можливості, вміння, здатності здійснити дію у майбутньому часі.	We shall be able to do it next week.
4. Модальне дієслово <i>to have to</i> для вираження обов'язку чи необхідності у майбутньому часі.	I'll have to come tomorrow.
5. Для вираження дії, яка відбудеться за певними обставинами, вживаються умовні та підрядні речення часу зі сполучниками <i>if, when, as soon as</i> .	If he comes to see us, he'll bring this book. When I do this exercis, I'll help you. As soon as we finish to watch this film we'll go to see you.
6. У поєднанні з модальними дієсловами типу <i>probably, perhaps</i> , що мають значення припущення, сумніву, вірогідності.	Perhaps, I'll come to see her. I probably will go to London next summer.
7. З дієсловом <i>to be</i> та іншими дієсловами, які не вживаються у формі Continuous.	He'll be back as soon is possible. I'm sure, she'll like this book.
8. <i>must</i> співвідносить дію з майбутнім у наступних значеннях: а) наказ, обов'язок; б) порада; в) необхідність.	а) He must go home at 6 o'clock. Він повинен іти додому о 6 годині. б) You must consult the doctor. Ви маєте порадитись із лікарем. в) He must do it immediately, he can't leave it till next morning. Він має це зробити негайно, він не може залишити це на наступний ранок.

§ 4.2. Тривалі часи (Continuous Tenses)

Continuous Tenses утворюються з допоміжного дієслова *to be* у відповідній часовій формі та дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) основного дієслова. Present Participle утворюється додаванням закінчення *-ing* до інфінітива дієслова без частки *to*: (*to read* — *reading*).

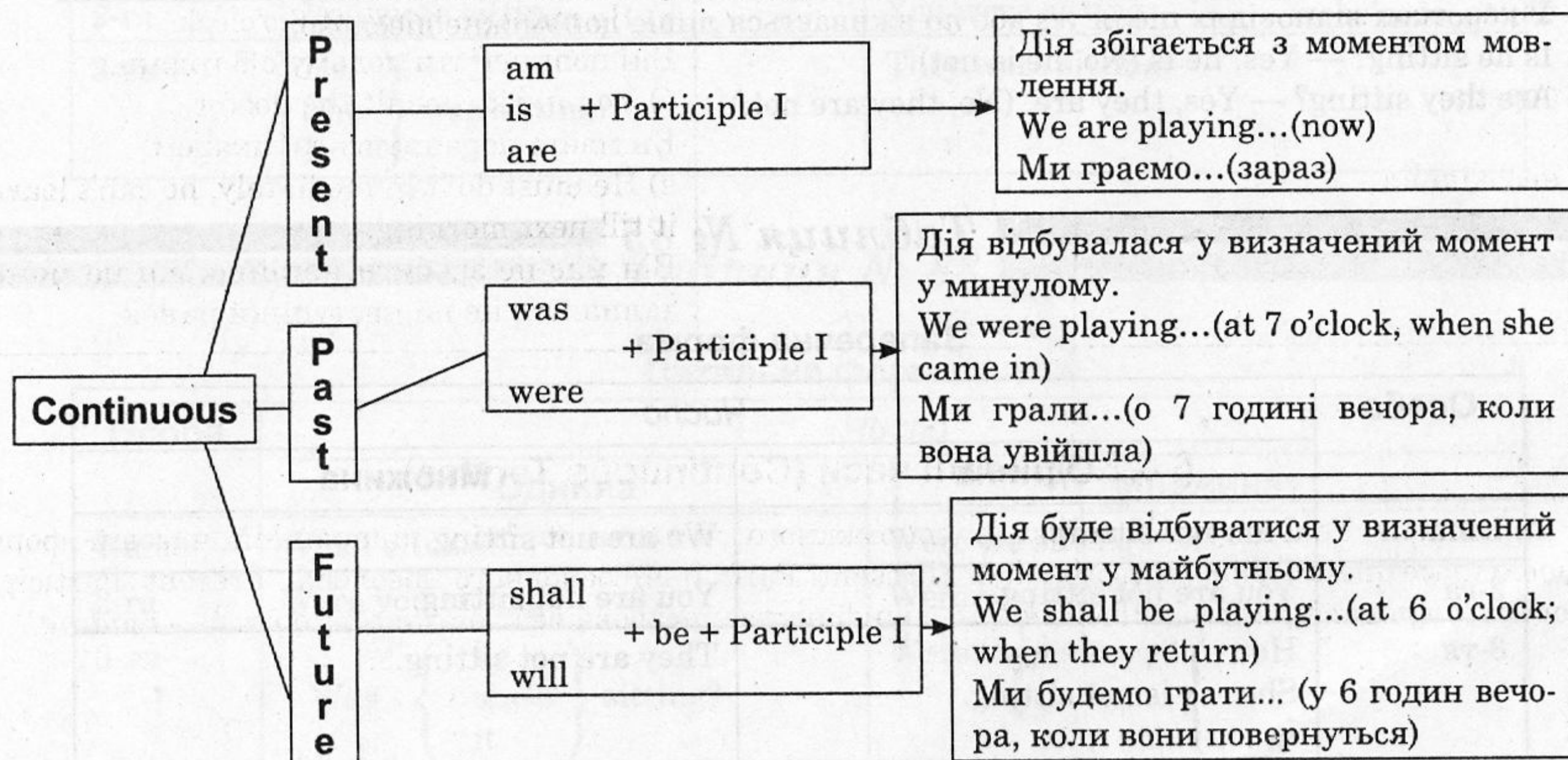
Зведена таблиця часів групи Continuous

Час	Стверджувальна форма	Питальна форма	Заперечна форма
Present	I am He She } is } writing. It We You } are } They	Am I Is { he she } writing? it Are { we you } they	I am He She } is } not writing. It We You } are } They
Past	I He She } was } writing. It We You } were } They	Was { I he she } writing? it Were { we you } they	I He She } was } writing. It We You } were } They
Future	I shall He She } will } be writing. It We shall You } will } They	Shall I Will { he she } be writing? it we you they	I shall He She } will } not be writing. It We shall You } will } They

Future Continuous-in-the-Past Tense (Майбутній тривалий час з точки зору минулого) утворюється як і форми Future Continuous, але замість *shall*, *will* вживаються *should* і *would*.

Схема № 3

Зведена схема перекладу часів групи Continuous

Таблиця № 83

Утворення теперішнього тривалого часу (Present Continuous Tense) Стверджувальна форма

Present Continuous утворюється з допоміжного дієслова *to be* у теперішньому неозначному часі (див. табл. 53) та дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) відмінюваного дієслова. Present Participle утворюється доданням закінчення *-ing* до інфінітива дієслова без частки *to* (to read — reading; to go — going).

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I am sitting	We are sitting.
2-га	You are sitting.	You are sitting.
3-тя	He She It } is sitting.	They are sitting.

Таблиця № 84

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Am I sitting?	Are we sitting?
2-га	Are you sitting?	Are you sitting?
3-тя	Is { he she it } sitting?	Are they sitting?

У коротких відповідях після *yes* або *no* вживається лише допоміжне дієслово.

Is he sitting? — Yes, he is (No, he is not).

Are they sitting? — Yes, they are. (No, they are not.)

Таблиця № 85

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I am not sitting.	We are not sitting.
2-га	You are not sitting.	You are not sitting.
3-тя	He She It } is not sitting.	They are not sitting.

Таблиця № 86

Правопис закінчень у дієсловах теперішнього тривалого часу

1. У дієсловах, що закінчуються в інфінітиві на голосний <i>-e</i> , перед закінченням <i>-ing</i> він випадає.	to move — moving to give — giving	
2. У дієсловах, що закінчуються в інфінітиві на приголосний з попереднім коротким наголошеним голосним, перед закінченням <i>-ing</i> кінцева приголосна подвоюється.	to sit — sitting to run — running	
3. Якщо дієслово закінчується буквосполученням <i>-ie</i> , то перед закінченням <i>-ing</i> <i>-ie</i> змінюється на <i>y</i> .	to lie — lying обманювати	to tie — tying зав'язувати

Вживання Present Continuous Tense

Present Continuous вживається для вираження дії як процесу, що триває в момент мовлення або в теперішній період часу. Наявність слів, що позначають момент мовлення (<i>now</i> — зараз, <i>at this moment</i> — у цей момент) не обов'язкова.	A'm reading (now).
У Present Continuous не вживаються дієслова <i>to see, to hear, to know, to feel, to like, to want, to understand</i> .	

Таблиця № 87

Утворення минулого тривалого часу (Past Continuous Tense)

Стверджувальна форма

Past Continuous утворюється з допоміжного дієслова *to be* в Past Indefinite (див. табл. 67) та дієприкметника теперішнього часу (Present Participle) відмінюваного дієслова. Present Participle утворюється доданням закінчення *-ing* до інфінітива дієслова без частки *to* (*to read* — *reading*).

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I was sitting.	We were sitting.
2-га	You were sitting.	You were sitting.
3-тя	He She It } was sitting?	They were sitting.

Таблиця № 88

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Was I sitting?	Were we sitting?
2-га	Were you sitting?	Were you sitting?
3-тя	Was { he she it } sitting?	Were they sitting?

Таблиця № 89

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I was not sitting.	We were not sitting.
2-га	You were not sitting.	You were not sitting.
3-тя	He She It } was not sitting.	They were not sitting.

В усному мовленні замість *was not* вживається *wasn't*, замість *were not* — *weren't*.

Таблиця № 90

Вживання минулого тривалого часу (Past Continuous Tense)

<p>Past Continuous вживається для вираження дії, що тривала в певний період часу (в момент), у минулому. Цей момент позначається обставинними словами <i>at 6 o'clock yesterday</i> — о 6 годині, вчора, <i>at that moment</i> — у той момент або підрядним реченням з дієсловом-присудком у Past Simple (Indefinite).</p>	<p>I was reading at that moment. Я читав у той момент. We were playing chess when our mother came. Ми грали у шахи, коли увійшла наша мати.</p>
--	---

§ 4.3. Доконані (перфектні) часи (Perfect Tenses)

Present Perfect утворюється з допоміжного дієслова *to have* і дієприкметника минулого часу (Past Participle) основного дієслова. Past Participle правильних дієслів збігається з формою Past Simple (Indefinite). Past Participle неправильних дієслів потрібно запам'ятати (дивіться таблицю неправильних дієслів на с. 108).

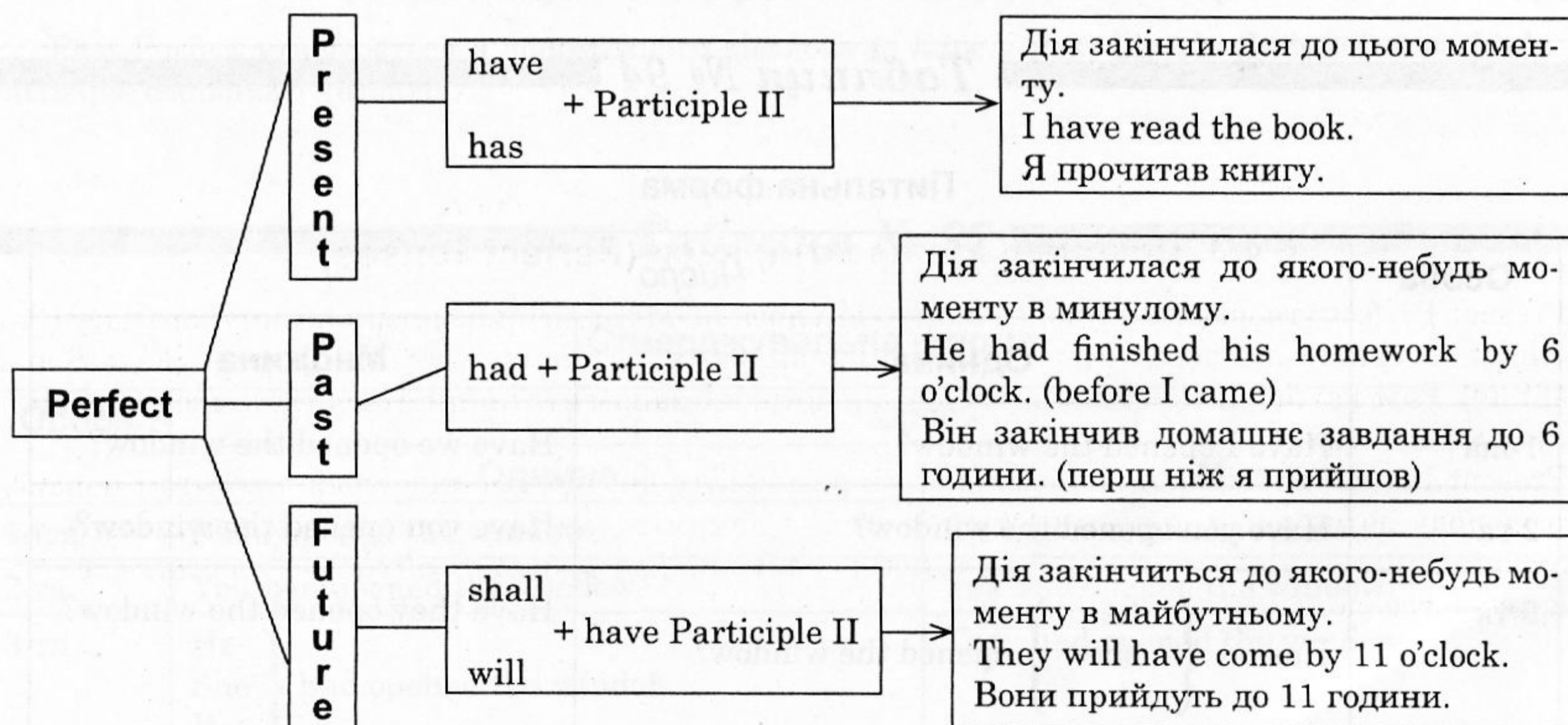
Present Perfect виражає наявність якогось результату дії, що вже відбулася протягом попереднього періоду до момента мовлення, та зв'язок її з даним моментом. Цей зв'язок позначають такі сполучники: *often* — часто, *seldom* — рідко, *never* — ніколи, *just* — щойно, *already* — вже, *always* — завжди, *yet* — усе ще.

Зведена таблиця дієвідмін дієслів групи часів Perfect

Час	Стверджувальна форма	Питальна форма	Заперечна форма
Present	I have He } She } has It } We } You } have They }	Have I Has { he she } it } we } you } they }	I have He } She } has It } We } You } have They }
Past	I He } She } It } had worked. We } You } They }	Had { I he } she } it } we } you } they }	I He } She } It } had not worked. We } You } They }
Future	I shall He } She } will It } We } shall You } They } will	Shall I Will { he she } it } we } you } they }	I shall He } She } will It } We } shall You } They } will

Схема № 4

Зведена схема перекладу часів групи Perfect

Таблиця № 92

Утворення теперішнього перфектного часу (Present Perfect Tense)

Past Simple (Indefinite) = Past Participle			
have	wanted played	have	wanted played

Таблиця № 93

Стверджувальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I have opened the window.	We have opened the window.
2-га	You have opened the window.	You have opened the window.
3-тя	He She It } has opened the window.	They have opened the window.

В усному мовленні замість *I have opened* вживається *I've opened*; замість *you have opened* — *you've opened*; замість *he has opened* — *he's opened*; *she has opened* — *she's opened*; *it has opened* — *it's opened*; *they have opened* — *they've opened*.

Таблиця № 94

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Have I opened the window?	Have we opened the window?
2-га	Have you opened the window?	Have you opened the window?
3-тя	Has { he she it } opened the window?	Have they opened the window?

Таблиця № 95

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I have not opened the window.	We have not opened the window.
2-га	You have not opened the window.	You have not opened the window.
3-тя	He She It } has not opened the window.	They have not opened the window.

В усному мовленні замість *have not* вживається *havn't*, замість *has not* — *hasn't*.

Таблиця № 96

Вживання Present Perfect Tense

1. У реченнях без обставин часу.	Has the bell gone?
2. У реченнях з прислівниками або обставинними фразами неозначеного часу або повторності: <i>already, ever, never, yet, always, often, seldom, rarely, several times</i> .	Have you ever been to Poltava? He has never seen this film. I have already done my homework.
3. У реченнях з обставинними словами і прислівниками неозначеного часу коли зазначений період часу ще не закінчився до моменту мовлення: <i>today, all day, just, this evening, this week</i> .	I have just seen my friend.
4. У реченнях з обставинами часу, які вказують на період протягом якого відбувалася або могла відбутися дія, починаючи з якогось моменту в минулому і до моменту мовлення: <i>for a long time, how long, so far, lately, up to now, up to the present, for a past three hours (days, months, years), since</i> .	Haven't seen you for ages! We haven't met since Sunday. Where has she been all this time?

Утворення минулого перфектного часу (Past Perfect Tense)

Past Perfect утворюється з допоміжного дієслова *to have* у Past Simple (Indefinite) — *had* і Past Participle основного дієслова.

Таблиця № 97

Стверджувальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I had opened the window.	We had opened the window.
2-га	You had opened the window.	You had opened the window.
3-тя	He She It } had opened the window.	They had opened the window.

Таблиця № 98

Питальна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	Had I opened the window?	Had we opened the window?
2-га	Had you opened the window?	Had you opened the window?
3-тя	Had $\left\{ \begin{array}{l} \text{he} \\ \text{she} \\ \text{it} \end{array} \right\}$ opened the window?	Had they opened the window?

Таблиця № 99

Заперечна форма

Особа	Число	
	Однина	Множина
1-ша	I had not opened the window.	We had not opened the window.
2-га	You had not opened the window.	You had not opened the window.
3-тя	He $\left. \begin{array}{l} \text{She} \\ \text{It} \end{array} \right\}$ had not opened the window.	They had not opened the window.

В усному мовленні замість *had not* вживається *hadn't*.

Таблиця № 100

Вживання минулого перфектного часу (Past Perfect)

<p>Past Perfect вживається для вираження минулої дії, яка вже відбулася і закінчилася до певного моменту або іншої дії в минулому. Цей момент позначається такими обставинними словами: <i>by Monday</i> — до понеділка; <i>by 3 o'clock</i> — до 3 години; <i>by that time</i> — до того часу; <i>by the first of May</i> — до першого травня тощо.</p>	<p><i>She had finished her work by 5 o'clock.</i> Вона закінчила свою роботу до 5 години. <i>I had not done the exercise when my father came in.</i> Я ще не виконав вправу, коли увійшов мій тато.</p>
--	---

Утворення майбутнього перфектного часу (Future Perfect Tense)

Таблиця № 101

Стан (Voice)

Типи станів

Англійське дієслово має два стани: *активний стан* (The Active Voice) і *пасивний стан* (The Passive Voice).

Активний стан (The Active Voice)	Пасивний стан (The Passive Voice)
Дієслово означає дію, яку виконує підмет. He wrote the letter yesterday.	Дієслово означає дію, яка спрямована на підмет. The letter was written by him yesterday.

§ 5. Утворення часів пасивного стану (The Passive Voice)

Якщо підмет означає предмет або особу, на які спрямована дія іншого предмета або особи, то дієслово-присудок ставиться у формі пасивного стану.

Речення з дієсловом — присудком у формі пасивного стану вживаються в англійській мові тоді, коли головний інтерес для співрозмовників становить особа або предмет, на які спрямована дія, а не той, хто виконує дію, як у реченнях з дієсловом у формі активного стану. Часи пасивного стану мають в основному ті самі значення, що й відповідні часи активного стану.

Таблиця № 102

Зведена таблиця часів пасивного стану

	Simple (Indefinite)	Continuous	Perfect
Present	I am He } She } is It } } asked. We } You } are They } питають взагалі, завжди	I am He } She } is It } } asked. We } You } are They } питають зараз	I have He } She } has It } } been asked. We } You } have They } вже спитали
Past	I He } She } was It } } asked. We } You } were They } спитали колись	I He } She } was It } } been asked. We } You } were They } питали у той момент	I He } She } It } } had been asked. We } You } They } до того моменту вже спитали

Future	I } shall We }	—	I } shall We }
	He } She } will } be asked. It } You } They }		He } She } will } have been asked. It } You } They }
спитають коли-небудь			спитають до того часу в майбутньому
Future-in-the-Past	I } should We }	—	I } should We }
	He } She } would } be asked. It } You } They }		He } She } would } have been asked. It } You } They }
спитають коли-небудь			спитають до того часу в майбутньому

§ 6. Способи дієслова (Moods)

Загальна характеристика способів

Спосіб — це форма дієслова, яка виражає відношення дії до дійсності. В англійській мові, крім трьох способів: *дійсного* (The Indicative Mood), *умовного* (The Subjunctive Mood) та *наказового* (The Imperative Mood), є ще четвертий спосіб — the Conditional Mood, який за значенням відповідає українському умовному способу.

Дійсний спосіб (The Indicative Mood) означає дію як реальну і підтверджує або заперечує наявність дії в теперішньому, минулому або майбутньому. Усі форми дієслова, які ми розглядали раніше, виражають дію як реальну в теперішньому, минулому і майбутньому часах і є формами дійсного способу (The Indicative Mood).

Умовний спосіб (The Subjunctive Mood) виражає можливі або бажані дії, а також дії, які суперечать дійсності. Є два умовних способи: Subjunctive I і Subjunctive II.

Таблиця № 103

Утворення Present Subjunctive I

Present Subjunctive I збігається з інфінітивом без частки *to* і вживається для вираження бажаної необхідної дії, не має часових форм.

Особа	Однина	Множина
1-ша	I be ask.	We be ask.
2-га	You be ask.	You be ask.
3-тя	He, she, it be ask.	They be ask.

Таблиця № 104

Past Subjunctive I

Past Subjunctive I має також тільки одну форму для усіх осіб і чисел і збігається за формою з Past Simple (indefinite). Винятком є дієслово *to be*, яке має в Past Subjunctive форму *were* для всіх осіб та чисел.

Особа	Однина	Множина
1-ша	I (were) asked.	We (were)asked.
2-га	You (were) asked.	You (were)asked.
3-тя	He, she, it(were) asked.	They (were)asked.

Таблиця № 105

Perfect Subjunctive I

Perfect Subjunctive I повністю збігається з Past Perfect Indicative.

Особа	Однина	Множина
1-ша	I been had asked.	We been had asked.
2-га	You been had asked.	You been had asked.
3-тя	He, she, it been had asked.	They been had asked.

Таблиця № 106

Утворення Subjunctive II

Subjunctive II утворюється з допоміжного дієслова *should* в усіх особах і числах та основи інфінітива відмінюваного дієслова. Subjunctive II має два часи: Present Subjunctive II (теперішній умовний II) та Perfect Subjunctive II (перфектний умовний II). Subjunctive II за формою збігається зі сполученням подальшого дієслова *should* (повинен був, повинен був би, слід було б) з основою інфінітива відмінюваного дієслова.

1. Shoud — модальне дієслово.	You should go there at once. — Вам слід було б піти туди негайно.
2. Shoud — допоміжне дієслово, яке утворює Present Subjunctive II.	It is necessary that she should go there at once. — Треба, щоб вона пішла туди негайно.

Present Subjunctive II

Таблица № 107

Ствердживалъна форма

Особа	Однина	Множина
1-ша	I should ask.	We should ask.
2-га	You should ask.	You should ask.
3-тя	He, she should ask.	They should ask.

Питалъна форма

Особа	Однина	Множина
1-ша	Should I ask?	Should we ask?
2-га	Should you ask?	Should you ask?
3-тя	Should he, she ask?	Should they ask?

Таблица № 108

Заперечна форма

Особа	Однина	Множина
1-ша	I should not ask.	We should not ask.
2-га	You should not ask.	You should not ask.
3-тя	He, she should not ask.	They should not ask.

Perfect Subjunctive II

Таблица № 109

Ствердживалъна форма

Особа	Однина	Множина
1-ша	I should have asked.	We should have asked.
2-га	You should have asked.	You should have asked.
3-тя	He, she should have asked.	They should have asked.

Питальна форма

Особа	Однина	Множина
1-ша	Should I have asked?	Should we have asked?
2-га	Should you have asked?	Should you have asked?
3-тя	Should he, she have asked?	Should they have asked?

Таблиця № 110

Заперечна форма

Особа	Однина	Множина
1-ша	I should not have asked.	We should not have asked.
2-га	You should not have asked.	You should not have asked.
3-тя	He, she should not have asked.	They should not have asked.

Утворення умовного способу (The Conditional Mood)

Conditional Mood — складна форма, яка утворюється з допоміжних дієслів *should* і *would* і основи інфінітива відмінювання дієслова. Conditional Mood має два часи: Present Conditional і Perfect Conditional.

Present Conditional збігається за формою з Future Indefinite in-the-Past, а Perfect Conditional — з Future Perfect in the Past, але ці дієслівні форми розрізняються за своїм значенням.

Таблиця № 111

Вживання умовного способу

1. У простих реченнях.	It would be interesting to see this exhibition. — Було б цікаво подивитися на цю виставку.
2. У підрядних реченнях: після зворотів: <i>it is necessary; it is possible; it is important</i> .	It is necessary that he should take part in the test. — Необхідно, щоб він взяв участь у випробуванні.
3. У додаткових реченнях після дієслів: <i>to insist, to propose; to suggest, to demand; to wish</i> .	He insists that measures should be taken immediately. Він наполягає, щоб негайно були вжиті заходи. I wish he were here. — Мені хотілося би, щоб він був тут. I wish I hadn't known it yesterday. — Шкода, що я не знав цього вчора.
4. В реченнях обставини: а) мети; б) способу дії; в) умови.	а) He must write down your address lest he should forget it. — Він повинен записати вашу адресу, щоб не забути її. б) He speaks English as if he were an Englishman. — Він розмовляє англійською, як англієць (так, якби він був англієць). в) If he was free, he would go there. — Якби він був вільний, він би пішов туди.

Таблиця № 112

Часи умовного способу

Теперішній умовний (Present Conditional)	Перфектний умовний (Perfect Conditional)
Збігається за формою з Future Simple (Indefinite)-in-the-Past: If I knew about it, I should come. Якби я знала про це, я прийшла би.	Збігається за формою з Future Perfect-in-the-Past: I would never have come if they hadn't invite me. Я ніколи не прийшла б, якби вони не запросили мене.

Таблиця № 113

Використання умовного способу

1. Вживається у розмовній мові для вираження бажання або прохання.	I'd like to go for a walk. Я хотів би піти на прогулянку.
2. Відносить обумовлену дію до теперішнього або майбутнього часу.	It would be fine if you could help us next week. Було б добре, якби ти міг допомогти нам наступного тижня.
3. Відносить обумовлену дію до минулого часу.	If you had come last Sunday, you'd have met my sister. Якби ти прийшов минулої суботи, ти зустрів би мою сестру.
4. У простих реченнях.	I'd like to have a cup of tea. Я хотів би чашечку чаю.
5. У головних реченнях складнопідрядних умовних речень.	She would help me if only she was here. Вона допомогла б мені, якби була тут.
6. У додаткових підрядних реченнях після дієслова <i>wish</i> .	I wish the rain would stop. Я хотів би щоб дощ припинився.
7. В умовних підрядних реченнях для вираження ввічливого прохання.	I'd be too glad if you'd help me. Я була б дуже рада, якби ти допоміг мені.

Утворення наказового способу (The Imperative Mood)

Наказовий спосіб виражає прохання, наказ, пораду, запрошення, заборону тощо. Стверджувальна форма наказового способу для 2-ї особи однини і множини збігається з основною інфінітива.

Таблиця № 114

Стверджувальна форма

Інфінітив без "to"	Переклад
Start up the engine!	Ввімкніть двигун!

Таблиця № 115

Заперечна форма

Заперечна форма наказового способу утворюється з допоміжного дієслова *do*, заперечної частки *not* і основи інфінітива відмінюваного дієслова.

do not (don't) + інфінітив без "to"	Переклад
Do not (don't) switch on the light!	Не вмикайте світло!

В усному мовленні замість *do not* вживають *don't*.

Таблиця № 116

Спонування до дії

Спонування до дії виражається особовим займенником в об'єктному відмінку, який ставиться між допоміжним і відмінювальним дієсловами.

Let + (me, him, her, the boy, us, them) + інфінітив без "to"			
Let	me	play	Дозвольте мені пограти.
	him		Нехай він пограє.
	her		Нехай вона пограє.
	the boy		Нехай хлопчик пограє.
	the boy		Дозвольте нам пограти.
	them		Нехай вони пограють.
Don't let him play now.			Не дозволяйте йому гратися зараз.

Таблиця № 117

Зведена таблиця утворення наказового способу

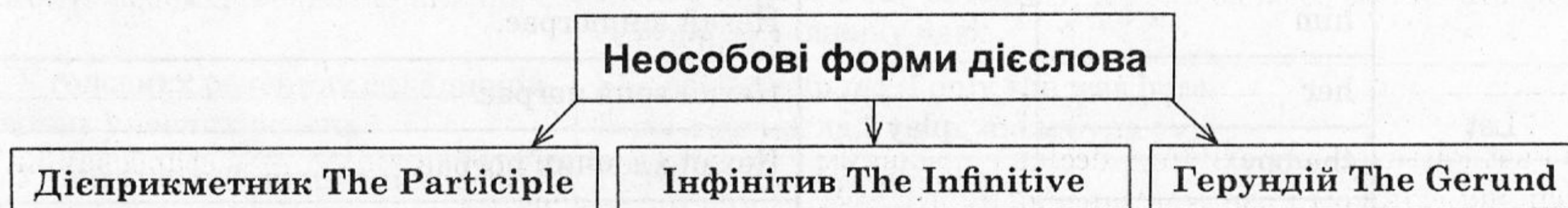
1. Стверджувальна форма другої особи наказового способу збігається з формою інфінітива без частки <i>to</i> .	to sit — Sit still! — Сидіть. Сиди смирно! Смирно! to stand — Stand up! — Встаньте! Встань!
2. Заперечна форма другої особи наказового способу утворюється за допомогою дієслова <i>to do</i> частки <i>not</i> та інфінітива основного дієслова без <i>to</i> .	Do not (don't) jump! — Не стрибай! Не стрибайте! Do not (don't) be so rude! — Не будь таким грубим! Не будьте такими грубими!

3. Для утворення форм наказового способу першої і третьої особи однини та множини вживається дієслово <i>let</i> у сполученні з відповідним особовим займенником в об'єктному відмінку або іменником у загальному відмінку та інфінітивом основного дієслова без частки <i>to</i> .	Let us play. — Давай(те) грати. Пограймо. Let him play. — (Не)хай він пограє. Let her play. — (Не)хай вона пограє. Let them play. — (Не)хай вони пограють. Let me introduce myself. — Дозвольте мені представитися.
4. Заперечна форма першої і третьої особи утворюється за допомогою <i>do not let</i> — <i>don't let</i> .	Don't let him play. — (Не)хай він не грає. Не дозволяй(те) йому грати. Don't let them play. — (Не)хай вони не грають. Не дозволяй(те) їм грати.

§ 7. Неособові форми дієслова (Verbals)

Неособові форми дієслова виражають дію без зазначення особи, числа і способу, не мають дієслівних часових форм, а лише вказують на час, співвіднесений з моментом дії, що виражені дієсловом в особовій формі. Неособові форми дієслова виконують різні функції членів речення, крім присудка.

Схема № 5

§ 8. Дієприкметник (The Participle)

Загальна характеристика дієприкметників

Дієприкметник — це неособова форма дієслова, яка поєднує в собі властивості дієслова, прикметника і прислівника.

Таблиця № 118

Форми дієприкметника

Неперехідні дієслова	Перехідні дієслова	
Active Voice	Active Voice	Passive Voice
doing	asking	being asked

Неперехідні дієслова	Перехідні дієслова	
Active Voice	Active Voice	Passive Voice
done		asked
having done	having asked	having been asked

Таблиця № 119

Значення дієприкметників

1. Present Participle (Active and Passive) означає дію, одночасну з дією дієслова в особовій формі.	Being left alone he decided to read a book. — Залишившись один, він вирішив почитати книгу.
2. Perfect Participle (Active and Passive) означає дію, яка передує дії дієслова в особовій формі.	Having slept she felt rested. — Пославши, вона відчула, що відпочила.
3. Perfect Participle Passive означає дію, яку виконують над особою або предметом.	Having been shown the right way he was in time. — Йому правильно показали дорогу, і він був вчасно.
4. Past Participle перехідних дієслів є пасивним дієприкметником і означає завершену дію, яка виконана над якимсь об'єктом.	broken — зламаний, painted — пофарбований, forgotten — забутий

Таблиця № 120

Функції дієприкметника в реченні

Present і Past Participle виконують в реченні функції: 1. Означення	The sleeping puppy didn't hear when we came home.
2. Предикатива	The ticket was missing.
3. Обставини: а) часу б) способу дії в) обставини причини	а) While crossing the road be careful. б) Talking the girls came into the garden. в) Being well-prepared I passed examinations.

§ 9. Інфінітив (The Infinitive)

Загальна характеристика інфінітива

Інфінітив — це неособова форма дієслова, яка поєднує властивості дієслова і іменника. Інфінітив звичайно вживається з часткою *to*.

Таблиця № 121

Форми інфінітива та їх переклад

Форми	Active	Passive
1. Indefinite	to help I am glad to help her. Я радий їй допомогти.	to be helped I am glad to be helped. Я радий, що мені допомагають.
2. Continuous	to be helping I am glad to be helping him. Я радий, що допомагаю йому зараз.	—
3. Perfect	to have helped I am glad to have helped them. Я радий, що допоміг їм.	to have been helped I am glad to have been helped. Я радий, що мені допомогли.
4. Perfect Continuous	to have been helping I am glad to have been helping you. Я радий, що допомагав (допомагаю) вам (протягом якогось часу).	—

Таблиця № 122

Функції інфінітива у реченні та його переклад

Функції у реченні	Перекладається	Приклад
1. Підмет	Інфінітивом, іменником	To test this equipment is his task. — Випробувати це обладнання — його завдання.
2. Частина складеного іменного присудку	Інфінітивом	His task is to test this equipment. — Його завдання — випробувати це обладнання.
3. Частина складеного дієслівного присудку	Інфінітивом	She is to come at 6 o'clock. — Вона має прийти о шостій.
4. Додаток	Інфінітивом	This engineer wants to test this equipment in your laboratory. — Цей інженер хоче випробувати це обладнання у вашій лабораторії.

Функції у реченні	Перекладається	Приклад
5. Означення	Означальним підрядним реченням	The equipment to be tested is in your laboratory. — Обладнання, що має бути випробуване, знаходиться у вашій лабораторії.
6. Обставина	Інфінітивом	The engineer came to the laboratory to test the equipment. — Інженер прийшов до лабораторії для того, щоб випробувати це обладнання.

Таблиця № 123

Комплекси з інфінітиву

Об'єктний інфінітивний зворот (Objective Infinitive Construction)

Перша частина комплексу — особовий займенник в об'єктному відмінку або іменник (неозначений займенник) у загальному відмінку. Друга частина комплексу — інфінітив.

1	2	3	4
Підмет	Присудок	Складне доповнення	Другорядні члени речення
We	know	him, John to study	economics.
Ми	знаємо	що він, Джон, вивчає	економіку.

Таблиця № 124

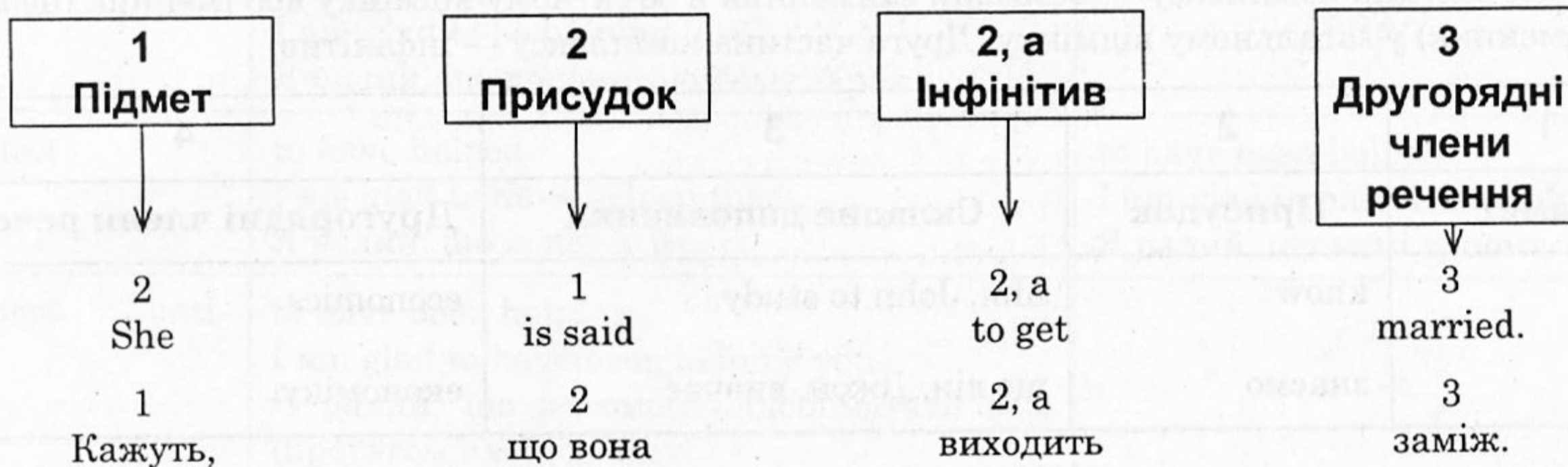
Вживання об'єктного інфінітивного звороту після дієслів

<p>1. to assume — вважати, думати to believe — вірити to consider — вважати, думати to expect — чекати to find — знаходити to know — знати to suppose — передбачати to think — думати to show — показувати to state — заявляти, повідомляти to prove — доводити to desire — бажати to require — вимагати to wish — бажати to want — хотіти</p>	<p>He wanted the doctor to examine his son. Він хотів, щоб доктор оглянув його сина.</p>
--	---

2. to feel — відчувати to hear — чути to see — бачити to watch — спостерігати to observe — спостерігати.	We saw the teacher enter the classroom. Ми бачили, як учитель увійшов до класу.
3. to make — вимагати to let — дозволяти <i>Примітка:</i> після дієслів групи 2 і 3 частка to перед інфінітивом втрачається.	What made him take this step? Що змусило його зробити цей крок?

Схема № 6

**Переклад інфінітивного звороту «Називний відмінок з інфінітивом»
(Складний присудок)**

Перекладається підрядним додатковим реченням із союзом «що» (рідше «щоб»), при цьому підметом підрядного речення при перекладі стає підмет всього речення, а присудок збігається з інфінітивом цього звороту.

Схема № 7

Переклад інфінітивного звороту типу: “She was the first to come”

Попов was the first to invent the radio.
 перекладається

Простим реченням	Означальним підрядним реченням, у якому інфінітив став присудком
Попов першим винайшов радіо.	Попов був першим, хто винайшов радіо.

Таблиця № 125

Суб'єктний інфінітивний зворот (Subjective Infinitive Construction)

1	2	3	4
Підмет	Присудок	Підмет (інфінітив)	Другорядні члени речення
He, John	is known	to study	economics.

Таблиця № 126

Вживання суб'єктивного інфінітивного звороту після дієслів:

1. В пасивній формі	to say to know to report to suppose to expect to consider to think to believe to assume to find	is said, was said is known, was known is reported, was reported is supposed, was supposed is expected, was expected is considered, was considered is thought, was thought is believed, was believed is assumed, was assumed is found, was found	They were believed to have left Kharkiv. Вважали, що вони вже поїхали з Харкова.
2. В активній формі	to seem to appear to prove to happen	seems, seemed appears, appeared proves, proved happens, happened	She appears to be a very good specialist in this sphere. Виявилось, що вона дуже хороший фахівець у цій галузі.
3. <i>to be</i> + присудок чи прислівник	to be likely to be unlikely to be sure to be certain	is likely, was likely is unlikely, was unlikely is sure, was sure is certain, was certain	They are likely to arrive tomorrow. Вони, мабуть, прийдуть завтра.

§ 10. Герундій (The Gerund)

Загальна характеристика герундія

Герундій — неособова форма дієслова, яка поєднує властивості дієслова та іменника. Усі форми герундія збігаються з формами дієприкметника.

Таблиця № 127

Значення форми герундія

Форми герундія	Неперехідні дієслова		Перехідні дієслова	
	Active Voice		Active Voice	Passive Voice
1. Simple (Indefinite) Gerund — означає дію, одночасну з дією в особовій формі.	coming		asking	being asked
2. Perfect Gerund — означає дію, яка передуює дії дієслова в особовій формі.	having come		having asked	having been asked

Таблиця № 128

Активний та пасивний стани герундія

	Active	Passive
1. Indefinite	<i>asking</i> He likes asking questions. Він любить ставити запитання.	<i>being asked</i> He likes being asked. Йому подобається, коли його запитують.
2. Perfect	<i>having asked</i> I remembered having asked her about it. Я згадав, що я вже запитував її про це.	<i>having been asked</i> I remembered having been asked about it. Я згадав, що мене вже запитували про це.

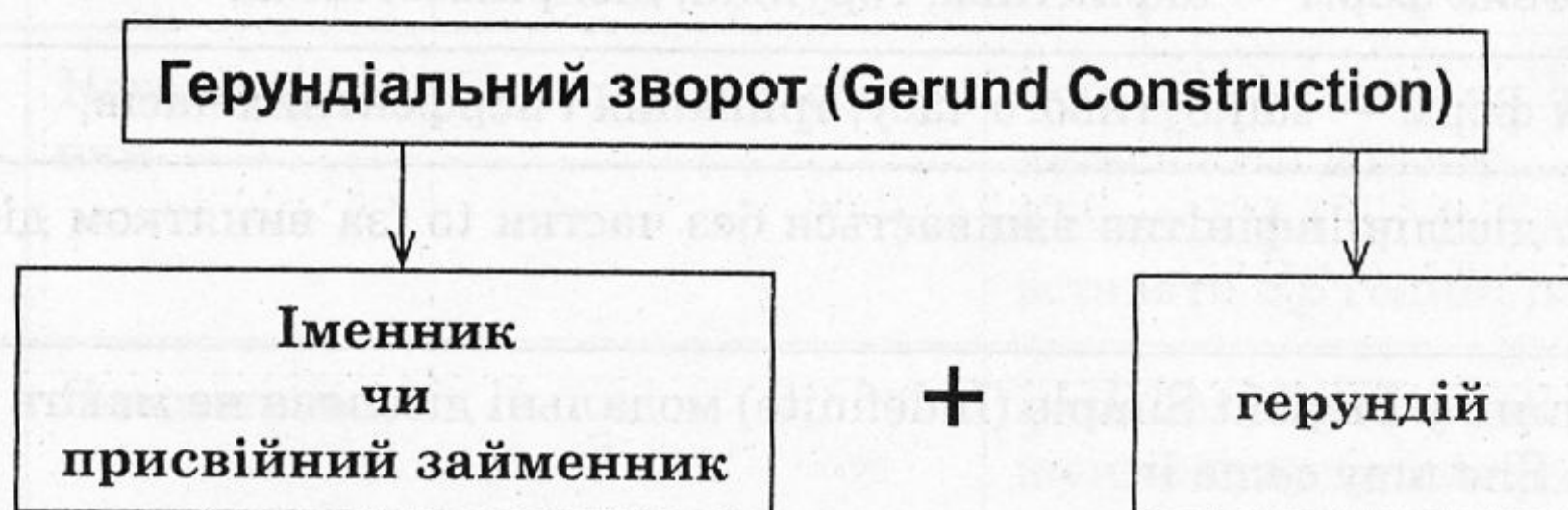
Таблиця № 129

Функції герундія (The Functions of the Gerund)

Функції	Приклади
1. Підмет	Experimenting is widely used in science. Експериментування широко використовується в науці.
2. Іменна частина присудка	The best way to solve this problem is experimenting. Кращим способом вирішення цієї проблеми є експериментування.

Функції	Приклади
3. Додаток	The students like experimenting. Студентам подобається експериментувати.
4. Визначення (праве і ліве)	The method of experimenting gives excellent results. Метод експериментування дає відмінні результати. The experimenting process takes considerable time. Процес експериментування вимагає багато часу.
5. Обставина	By experimenting the engineer could solve the problem. Експериментуючи (шляхом експериментування), інженер зміг вирішити цю проблему.

Схема № 8

Таблиця 130

Переклад герундіального звороту

<p>Перекладається:</p> <p>1. Підрядними реченнями, що вводяться сполучниками <i>що, щоб</i>. Іменник чи займенник, що стоїть перед герундієм, стає в українській мові підметом підрядного речення, а герундій — присудком.</p>	<p>Hi's (my friend's) taking part in this work helped me greatly. Те, що він (мій друг) брав участь у цій роботі, дуже допомогло мені.</p>
<p>2. Вказівний займенник <i>те</i> може стояти в різних відмінках.</p>	<p>I heard of our head engineer's having been sent abroad. Я чув (про те), що нашого головного інженера відправили за кордон.</p>

§ 11. Модальні дієслова (Modal Verbs)

Загальна характеристика модальних дієслів

До модальних належать такі дієслова: *can (could), may (might), must, need, ought to, to be able to, to have to, to be to* та інші. Вони вживаються у сполученні з інфінітивом іншого дієслова й означають не саму дію, а лише ставлення до неї мовця.

Таблиця 131

Деякі особливості модальних дієслів

1. Не змінюються ні за особами, ні за числами; I can read. He can read.
2. Не мають безособових форм — інфінітива, герундія, дієприкметника;
3. Не мають часових форм — майбутнього часу, тривалих і перфектних часів;
4. Після модальних дієслів інфінітив вживається без частки <i>to</i> (за винятком дієслова <i>ought</i>); We can swim.
5. У третій особі однини у Present Simple (Indefinite) модальні дієслова не мають закінчення <i>-es, -s</i> ; He can play football. She may come in.
6. Питальну і заперечну форму модальні дієслова утворюють без допоміжного дієслова <i>to be</i> . Can he play football? He can not play football. May she come in? She may not come in.

Таблиця № 132

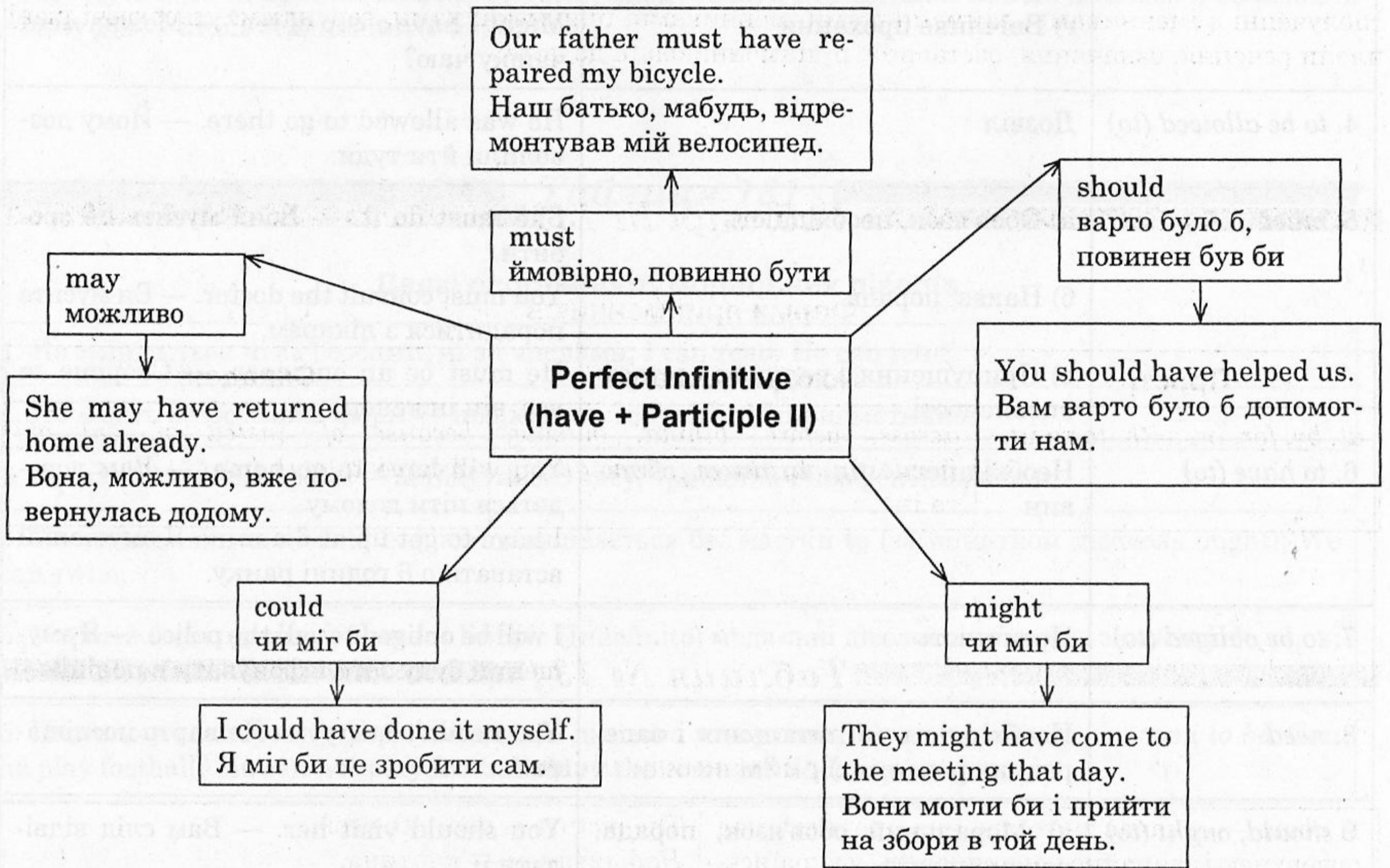
Модальні дієслова та їх еквіваленти

Модальне дієслово	Функція	Приклад
1. <i>can, could</i>	а) Фізична чи розумова якість, вміння б) Припущення (у ствердженні) в) Сумнів, недовіра (у питальних і заперечних реченнях)	She can do it. — Вона може це зробити. I can swim. — Я вмю плавати. She can have done it. — Можливо, вона це зробила. Can she have done it? — Невже вона це зробила?
2. <i>to be able (to)</i>	У теперішньому часі замість дієслова <i>can</i>	She is able to do it. — Вона може це зробити.
3. <i>may, might</i>	а) Дозвіл / заборона б) Припущення з часткою невпевненості	May I speak to you? — Можна з вами поговорити? She may do (have done) it. — Можливо, вона це робить (зробила).

Модальне дієслово	Функція	Приклад
	в) Докір (might) г) Ввічливе прохання	You might be more attentive. — Ти міг би бути уважніше. Might I have a cup of tea? — Можна мені чашку чаю?
4. <i>to be allowed (to)</i>	Дозвіл	He was allowed to go there. — Йому дозволили йти туди.
5. <i>must</i>	а) Обов'язок, необхідність б) Наказ, порада в) Припущення з великою часткою впевненості	She must do it. — Вона мусить це зробити. You must consult the doctor. — Ви мусите порадитися з лікарем. He must be an engineer. — Скоріше за все, він інженер.
6. <i>to have (to)</i>	Необхідність під впливом обставин	You will have to go home. — Вам доведеться піти додому. I have to get up at 6 a.m. — Я змушений вставати о 6 годині ранку.
7. <i>to be obliged (to)</i>	Повинність	I will be obliged to call the police. — Я змушений буду зателефонувати в поліцію.
8. <i>need</i>	Необхідність (в питальних і заперечних реченнях)	You needn't hurry. — Не варто поспішати.
9 <i>should, ought (to)</i>	а) Моральний обов'язок, порада, рекомендація б) Припущення з часткою впевненості	You should visit her. — Вам слід відвідати її. They should be a happy family. — Вони, певно, щаслива сім'я.
10. <i>to be (to)</i> в Present Simple, Past Simple (Indefinite)	а) Обов'язок за планом, розписом, графіком, попередньою домовленістю б) Наказ, інструкція	The lessons are to begin at 9 a.m. — Заняття мають розпочатися о 9-й. We are to meet at the corner. — Ми домовилися зустрітися на розі. You are to go to bed! — Лягайте спати!
11. <i>shall</i>	а) Наказ, попередження, погроза, застереження б) Питання для отримання розпорядження, вказівки	You shall not run away from me! — Ти від мене не втечеш! Shall I turn on the lights? — Включити світло?
12. <i>will, would</i>	а) Воля, бажання, наміри б) Ввічливе прохання, запрошення в) Вказівка на те, що предмет не виконує свої функції (в заперечних реченнях)	We will help you. — Ми допоможемо вам (охоче). Would you like some coffee? — Не бажаєте кави? The knife won't cut. — Ніж не ріже.

Переклад модальних дієслів у сполученні з Perfect Infinitive

ПРИЙМЕННИК (THE PREPOSITION)

Загальна характеристика прийменників

Прийменник — це службове слово, яке виражає різні відношення іменників, займенників-іменників, герундію до інших слів у реченні (іменників, прикметників, дієслів), завжди вживаються в сполученні з іменниками, займенниками-іменниками, прикметниками, герундієм, утворюючи різні члени речення: означення, обставину, прийменниковий додаток.

Таблиця № 133

Форми прийменників

Прості	Похідні і складні	Складені
<i>at, by, for, in, with, to</i> та ін.	<i>across, before, behind, outside, inside, upon, during, considering</i> та ін.	<i>because of, instead of, out of, according to, in front of main</i>

Таблиця № 134

Прийменники місця

1. <i>above</i> — означає знаходження предмета над поверхнею і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>над</i> .	The picture is <i>above</i> the sofa. <i>Над</i> диваном — картина.
2. <i>on</i> означає знаходження предмета на поверхні іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>на</i> .	The book is <i>on</i> the table. Книга <i>на</i> столі.
3. <i>behind</i> означає знаходження одного предмета позаду іншого і звичайно перекладається українською мовою як <i>позаду, за</i> .	There is a stadium <i>behind</i> our school. <i>За</i> нашою школою є стадіон.
4. <i>in front of</i> означає знаходження одного предмета перед іншим і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>перед</i> .	<i>In front of</i> the theatre is a museum. <i>Перед</i> театром знаходиться музей.
5. <i>at the top of</i> означає знаходження одного предмета на вершині іншого і звичайно перекладається українською мовою прийменниками <i>зверху, на вершині</i> .	We were stading <i>at the top of</i> the hill. Ми стояли <i>на вершині</i> пагорба.
6. <i>at the bottom of</i> означає знаходження одного предмета в нижній частині іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою словами <i>на дні, у підніжжя</i> .	<i>At the bottom of</i> the sea there are a lot of seashells. <i>На дні</i> моря багато мушлів.
7. <i>on the left</i> означає знаходження одного предмета з лівого боку від іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>ліворуч</i> .	<i>On the left of</i> the arm chair there is a bookcase. <i>Ліворуч</i> від крісла знаходиться книжкова шафа.

<p>8. <i>on the right</i> означає знаходження одного предмета з правого боку від іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою <i>праворуч</i>.</p>	<p><i>On the right</i> of the railway station there is a post office. <i>Праворуч</i> від залізничної станції знаходиться пошта.</p>
<p>9. <i>in</i> означає знаходження предмета всередині іншого предмета чи знаходження в замкнутому просторі і перекладається українською мовою прийменником <i>в (у)</i>.</p>	<p>The pen is <i>in</i> the pencilbox. <i>Ручка в</i> пеналі.</p>
<p>10. <i>under</i> означає знаходження предмета під іншим предметом і перекладається українською мовою прийменником <i>під</i>.</p>	<p>The box is <i>under</i> the table. <i>Коробка під</i> столом.</p>
<p>11. <i>at, near</i> означають знаходження предмета біля іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою прийменниками <i>біля, поруч</i>.</p>	<p>She is <i>at</i> the blackboard. <i>Вона біля</i> дошки.</p>
<p>12. <i>in the middle</i> означає знаходження одного предмета всередині іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою прислівником <i>посередині</i>.</p>	<p>There is a carpet <i>in the middle</i> of the bedroom. <i>Посередині</i> спальні — килим.</p>
<p>13. <i>between</i> означає знаходження предмета між іншими предметами і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>між</i>.</p>	<p><i>Between</i> two hills there is a valley. <i>Між</i> двома пагорбами — долина.</p>
<p>14. <i>opposite</i> означає знаходження одного предмета навпроти іншого і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>навпроти</i>.</p>	<p><i>Opposite</i> the shop there is a bus stop. <i>Навпроти</i> магазину автобусна зупинка.</p>

Таблиця № 135

Прийменники напрямку і руху

<p>1. <i>over</i> означає напрямок руху предмета через інший предмет і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>через</i>.</p>	<p>There is a bridge <i>over</i> the river. <i>Через</i> річку є міст.</p>
<p>2. <i>through</i> означає рух одного предмета крізь інший предмет і звичайно перекладається українською мовою прийменниками <i>крізь, через</i>.</p>	<p>The train has gone <i>through</i> the tunnel. <i>Поїзд проїхав (крізь) через</i> тунель.</p>
<p>3. <i>into</i> означає рух предмета за напрямком до іншого предмета з проникненням всередину його, звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>в (у)</i>.</p>	<p>Put your pen <i>into</i> your pencilbox, please. <i>Покладіть, будь ласка, свою ручку в</i> пенал.</p>
<p>4. <i>to</i> означає напрямок руху предмета за напрямком до іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою прийменниками <i>в, до, на</i>.</p>	<p>We'll go <i>to</i> the concert. <i>Ми підемо на</i> концерт. He went <i>to</i> Poltava. Він поїхав <i>до</i> Полтави.</p>

5. <i>from</i> означає рух предмета від іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою прийменниками <i>від, у, зі, з</i> .	I live far <i>from</i> the center of the city. Я живу далеко <i>від</i> центра міста. Take my ruler <i>from</i> the desk. Візьми мою лінійку з парти. Take your ruler <i>from</i> Tom, please. Візьми свою лінійку у Тома, будь ласка. He is <i>from</i> America. Він з Америки.
6. <i>off</i> означає рух предмета з поверхні іншого предмета і звичайно перекладається українською мовою прийменниками <i>зі, з</i> .	Take you cup <i>off</i> the table, please. Прибери свою чашку <i>зі</i> стола, будь ласка.
7. <i>out off</i> означає рух предмета всередині іншого предмета назовні і звичайно перекладається українською мовою прийменником <i>з</i> .	Go <i>out off</i> the classroom. Вийди з класу.

Таблиця № 136

Вживання прийменників часу (Prepositions of Time)

in	Вживається з роками, місяцями і частинами дня.	in 2003 — в 2003 році, in May — в травні, in the morning — вранці (виняток: at night)
at	Вживається для позначення часу і подій.	at four o'clock — о четвертій годині, at 12.30 — о 12.30 at Christmas — на Різдво, at the weekend — на вихідний
on	Вживається з днями тижня та датами.	on Sunday — у неділю, on 29 May — 29 травня, on Monday evening — у понеділок ввечері, on 22 June 1941 — 22 червня 1941, on Easter — на Великдень, on his birthday — на його день народження

Таблиця № 137

Багатозначність деяких прийменників

Прийменник	Обставина місця	Обставина часу	Додаток
at	<i>на, при, в, поруч, за</i> at the lesson — на уроці at the table — поруч зі столом	<i>о</i> at 5 o'clock — о п'ятій годині	
by	<i>поруч, біля</i> by the river — біля річки by the window — поруч із вікном	<i>до</i> by the evening — до вечора	<i>по</i> (орудний відмінок) by radio — по радіо by plane — літаком

Прийменник	Обставина місця	Обставина часу	Додаток
for		протягом for 5 minutes — протягом п'яти хвилин	для, за for me — для мене for peace — за мир
in	в in the plane — в літаку	через, в in October — в жовтні; in 5 minutes — через п'ять хвилин	
on	на on the table — на столі	в, по, після on Saturday — у суботу; on the 1st of September — першого вересня	
with			с; орудний відмінок with me — зі мною with a pen - ручкою

Таблиця № 138

Функції слова one (The Functions of the Word one)

Вживання	Приклад	Переклад
Числівник	Take one magazine.	Візьми один журнал.
Неозначений займенник — підмет неозначено-особового речення	One must know. One can't answer this question at once.	Треба знати. Неможливо відповісти на це питання відразу.
Слово-замінник (щоб не пов- торювати раніше вживаного іменника)	This book is more difficult than that one. I have bought the new dictionary as I have lost my old one.	Ця книга важча, ніж та. Я купив новий словник, тому що загубив старий.

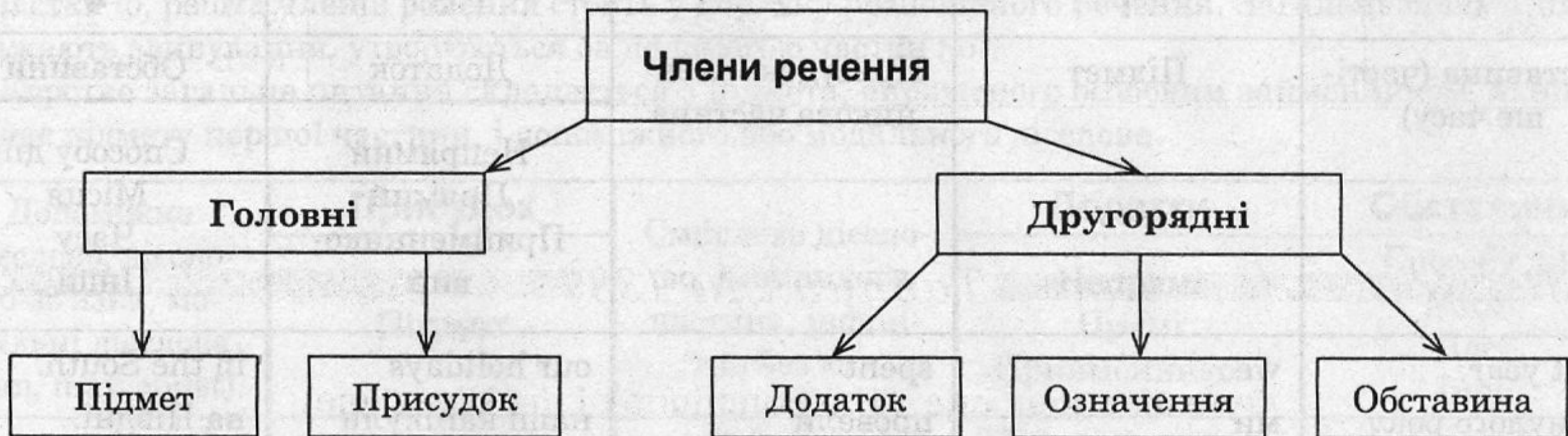
СИНТАКСИС (SYNTAX)

РЕЧЕННЯ (THE SENTENCE)

§ 1. Загальне поняття про речення

Речення — це оформлена певною інтонацією група слів, яка виражає закінчену думку.

Схема № 10

Таблиця № 139

Види речень

Просте речення Simple (Sentence)	Складне речення		
	Складносурядне (два чи більше незалежних речення) (Compound Sentence)	Складнопідрядне (Complex Sentence)	
		Головне речення (The Main Clause)	Підрядне речення (The Subordinate Clause)
It was a winter night. There were millions of stars in the sky.	It was a dark night, and/but there were millions of stars in the sky.	There were millions of stars in the sky	though it was a dark night.
She doesn't like her job. She can't leave it.	She doesn't like her job, but she can't leave it.	She can leave her job	if she doesn't like it.

§ 2. Типи речень

§ 2.1. Розповідні речення (Declarative Sentences)

Розповідні речення виражають думку про наявність або відсутність дійсного або гаданого явища і бувають *стверджувальними* або *заперечними*. Розповідні речення характеризуються прямим порядком слів: підмет, присудок, додаток, обставина.

Таблиця № 140

Порядок слів у розповідному реченні

Означення				
0	1	2	3	4
Обставина (частіше часу)	Підмет	Присудок / іменникова частина	Додаток	Обставини
			Непрямий Прямий Прийменниковий	Способу дії Місця Часу Інші
Last year Минулого року	we ми	spent провели	our holidays наші канікули	in the South. на Півдні.
Sometimes Іноді	they вони	went ходили	with us з нами	for a walk. на прогулянку.

§ 2.2. Питальні речення (Interrogative Sentences)

Мета питальних речень — дістати від співрозмовника певну інформацію або просте підтвердження (заперечення) змісту запитання.

Таблиця № 141

Типи питальних речень

1. Загальні питання	Do you work? Is she reading?	Yes, I do. No, I don't. Yes, she is. No, she isn't.
2. Спеціальні питання	Where do you work? What is she reading? Who knows this story?	I work at school. She is reading a book. He does.

3. Розділові питання	You work much, don't you? She can't sing, can she?	Yes, I do. No, she can't.
4. Альтернативні питання	Have you got a flat or a room? Does he know French or English?	I have got a flat. He knows English.

Таблиця № 142

Загальні запитання (I)

У загальних запитаннях допоміжне або модальне дієслово ставиться на початку речення перед підметом. Якщо в складі присудка немає допоміжного або модального дієслова, то перед підметом ставиться допоміжне дієслово *do (does)* або *did*, а після нього — основне дієслово у формі інфінітива без частки *to*, решта членів речення стоять у порядку розповідного речення. Загальні запитання, що виражають здивування, утворюються за допомогою частки *not*.

Коротке загальне питання складається з підмета, вираженого особовим займенником, який відповідає підмету першої частини, і допоміжного або модального дієслова.

Допоміжне дієслово, дієслово-зв'язка, модальні дієслова (can, may, must)	Присудок	Смислове дієслово, іменникова частина, інфінітив без «to»	Додатки	Обставини
	Підмет		Непрямі Прямі Прийменникові	Способу дії Місця Часу Інші
Do Чи	you ви	watch дивитесь	TV телевізор	in the evening? ввечері?
Does Чи	she вона	study вивчає	English англійську	at school? в школі?
Did Чи	they вони	see бачили	a new play нову п'єсу	in our theatre? в нашому театрі?
Can Чи можуть	they вони	go поїхати	to the village до села	in June? у червні?

Таблиця № 143

Загальні запитання (II)

Присудок	Підмет	Додатки	Обставини
Дієслово <i>to be</i> або <i>to have</i>		Непрямі Прямі Прийменникові	Способу дії Місця Часу та інші
Is Чи	this shop цей магазин		in the center of the city? у центрі міста?
Had Чи мав	he він	a car машину	last year? минулого року?

Таблиця № 144

Спеціальні запитання (Special Questions)

Спеціальні запитання — це запитання, які передбачають не просте підтвердження або заперечення думки, висловленої в запитанні, а одержання якоїсь додаткової інформації.

1. У спеціальних запитаннях перед допоміжним або модальним дієсловом стоїть питальне слово або група слів.	<i>when</i> — коли; <i>where</i> — де; <i>what</i> — що, який; <i>why</i> — чому; <i>how many/much</i> — скільки; <i>whose</i> — чий; <i>which</i> — котрий, який; <i>who</i> — хто
2. У спеціальних запитаннях, що стосуються підмета, зберігається прямий порядок слів.	Who is sitting in the classroom? Who speaks English well? Who can ski? What lies on the table?
3. У спеціальних запитаннях, що стосуються означення підмета, також зберігається прямий порядок слів.	Whose book is on the shelf? What apple do you want? Which team is the best?

Таблиця № 145

Питання до підмета або його означення

Питальні дієслова: *Who? Хто? What? Що? Whose? Чий? Чия? Чис? Чий? (+іменник) What? Який? (+ іменник)*

Питальне дієслово — підмет	Присудок	Додатки	Обставини
		Непрямі Прямі Прийменникові	Способу дії Місця Часу та інші
Who Хто	speak говорить	German німецькою	well? добре?
Whose book Чия книга	is лежить		on the desk? на парті?
Who Хто	played грав	tennis у теніс	yesterday? вчора?
Who Хто	will bring принесе	a cup чашку	from the kitchen? з кухні?

Таблиця № 146

Питання до другорядних членів речення та їх означень

Питальні слова: *When? Коли? How? Як? Why? Чому? Where? Де? Куди? Which? Який? Котрий? Whom? Кого? Кому? How many? Скільки? Whose? Чий? Чия? Чие? Чиї? (+ іменник) What? Що? (+ дієслово) What? Який? Котрий? (+ іменник)*

Питальне слово	Присудок	Додатки	Обставини
	Підмет	Непрямі Прямі Прийменникові	Способу дії Місця Часу та інші
How many books Скільки книжок	do the students take студенти беруть		from the library? у бібліотеці?
When Коли	did you see ви бачили	her? її?	
What Що	will you write ти напишеш	him йому	next week? наступного тижня?
Whose pen Чію ручку	have you taken? ти взяв?		

Таблиця № 147

Роз'єднувальне запитання

Роз'єднувальне запитання складається з двох частин: розповідного речення і короткого загального питання.

1. Перша частина — розповідне речення	2. Друга частина — коротке загальне питання.
You work much, You don't work much, We are pupils, We are not pupils,	don't you? do you? aren't we? are we?

Таблиця № 148

Альтернативне запитання

Альтернативне запитання складається з двох частин, з'єднаних сполучником *or*.

Перша частина	Сполучник <i>or</i>	Друга частина
Have you got a flat	<i>or</i>	a room?
Does he know French		English?

Таблиця № 149

§ 2.3. Умовні речення (The Conditional Sentences)

Тип умови	Підрядне умовне речення	Головне речення
I тип реальна умова	Present Simple (Indefinite)	Future Simple (Indefinite)
	If he works hard, Якщо він буде старанно працювати,	he will pass his exam. він складе іспит.
II тип малоймовірна умова	Past Simple (Indefinite)	would (could, might) + Indefinite Infinitive
	If he worked hard, Якби він працював старанно,	he would pass the exam. він склав би іспит.
II тип неймовірна умова	Past Perfect	would (could, might) + Perfect Infinitive
	If he had worked hard last term, Якби він старанно працював в минулому семестрі,	he would have passed his exam. він би склав іспит.

Таблиця № 150

Реальна умова

Підрядне речення	Головне речення
Present Simple (Indefinite) — перекладається майбутнім часом	Future Simple (Indefinite) — перекладається майбутнім часом
If he uses the dictionary, — Якщо він буде користуватися словником,	he will translate the text. — він перекладе текст.

Таблиця № 151

Малоймовірна умова

Підрядне речення	Головне речення
Past Simple (Indefinite) — перекладається минулим часом із «би»	should/would + Infinitive — перекладається минулим часом із «би»
If they were not busy, — Якби вони не були зайняті,	they should come to you today. — вони б прийшли сьогодні до тебе.

Таблиця № 152

Неймовірна умова

Підрядне речення	Головне речення
Past Perfect — перекладається минулим часом із «би»	should/would + Perfect Infinitive — перекладається минулим часом із «би»
If I had received this letter yesterday, — Якби я отримав цього листа вчора.	I should have known the news. — Я би знав новини.

§ 2.4. Наказові (спонукальні) речення (Imperative Sentences)

Наказові речення виражають спонукання до дії з метою виконання наказу, прохання, бажання, поради, дозволу, у заперечній формі виражають заборону.

Таблиця № 153

Поняття про наказові речення

1. У наказових реченнях відсутній підмет.	Stand up! Don't be so noisy!
2. Слова <i>please, will you, won't you</i> пом'якшують наказ.	Will you help me? Close the doors, please.
3. Вживання підсилювальної форми робить прохання більш наполегливим.	Do come, Tom!
4. Спонукання до дії може бути виражено: а) питальним реченням; б) розповідним реченням; в) окличним реченням.	а) Would you give me a cup of tea, please? б) Don't be so lazy. в) Silence!

§ 2.5. Окличні речення (Exclamatory Sentences)

В окличних реченнях висловлена думка супроводиться виявленням здивування, радості, захоплення тощо.

Таблиця № 154

Поняття про окличні речення

1. В окличних реченнях часто виділяють якийсь член речення.	What a lovely day!
2. Окличні речення часто супроводжуються вигуками.	Oh, it will be very interesting!
3. Окличні речення нерідко утворюються за допомогою окличних слів <i>what, how</i> .	What a wonderful weather it is! How nice it is!

§ 2.6. Заперечні речення (Negative Sentences)

В англійській мові в простому реченні можливе тільки одне заперечення.

Таблиця № 155

Поняття про заперечні речення

1. Заперечення входить до складу присудка.	This film isn't interesting.
2. До складу інших членів речення, причому присудок завжди стоїть у стверджувальній формі (заперечні займенники <i>no, no one, nothing, neither</i>).	She answered nothing. (She didn't answer anything).
3. Замість речень у заперечному додатку вживають речення із заперечним у дієслові і неозначеними займенниками <i>anything, anybody</i> .	Замість <i>I know nothing</i> частіше говорять <i>I don't know</i>
4. Заперечення може виражатися прислівниками часу і місця (заперечення є обставиною).	He has never been in London.

Таблиця № 156

Структура заперечних речень типу I

Основним способом вираження заперечення в розповідному реченні є вираження заперечення в складі присудка.

Підмет	Присудок	Інші члени речення
I They He (she) We You	haven't seen won't come cannot are not haven't	you for ages! tomorrow. play badminton. at home. any sisters or brothers.

Таблиця № 157

Структура заперечних речень типу II

Підмет	Допоміжне дієслово і частка not	Основа інфінітива смислового дієслова	Інші члени речення
I You We They	do not (don't)	know	her. them. him.
He She It	does not (doesn't)		

Таблиця № 158

Утворення заперечних речень з присудком there is (there was)

1. За допомогою частки <i>not</i> при наявності артикля, неозначеного займенника, числівника перед підметом.	There isn't a book on the shelf. There weren't any cars in the street.
2. За допомогою заперечного займенника <i>no</i> , якщо підмет не має означених слів, якщо підмет не має артикля, неозначеного займенника, числівника перед підметом.	There are no books on the shelf.

Таблиця № 159

Питально-заперечні речення (скорочена форма)

Питальне слово	Допоміжне або модальне дієслово, дієслово to be, to have з часткою not	Підмет	Друга частина присудка	Інші члени речення
Why	Aren't	we they he you	finished come? know do	our work? her? it yourself?
	Haven't Won't Don't Can't Isn't hasn't didn't			

Таблиця № 160

Питально-заперечні речення (повна форма)

Питальне слово	Допоміжне або модальне дієслово	Підмет	Заперечення not	Смислове дієслово	Інші члени речення
Why	are did have has	we you they she	not not	finished see done come	our work? her? it? yet?

§ 3. Просте речення (Simple Sentence)

Просте речення — це речення, яке має один підмет і один присудок.

Таблиця № 161

Склад простого речення

1) Підмет і присудок	The sun is shining.
2) Підмет, присудок, вставне слово	May be I'll come back.
3) Підмет, присудок, додатки, обставина, означення	Last week he saw a new film with his friends.
4) Просте речення з однорідними підметами	My class mates and I went to the forest.
5) Просте речення з однорідними присудками	At our party we played games, sang songs and danced.

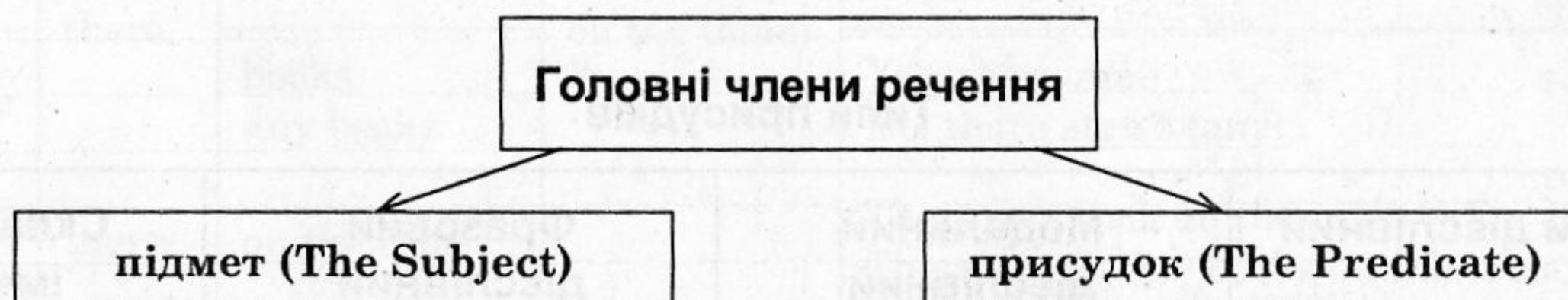
Таблиця № 162

Речення за наявністю головних членів

За наявністю головних членів прості речення поділяються на: *повні, неповні, слова і фрази-речення*.

1. Повні речення мають підмет і присудок.	We live in Ukraine.
2. Неповні речення не мають або підмета, або присудка.	Never been in London?
3. Слова і фрази-речення виражають закінчену думку, але не поділяються на члени речення.	Of course! Silence! Exit (Надпис: «Вихід»)

Схема № 11

Таблиця № 163

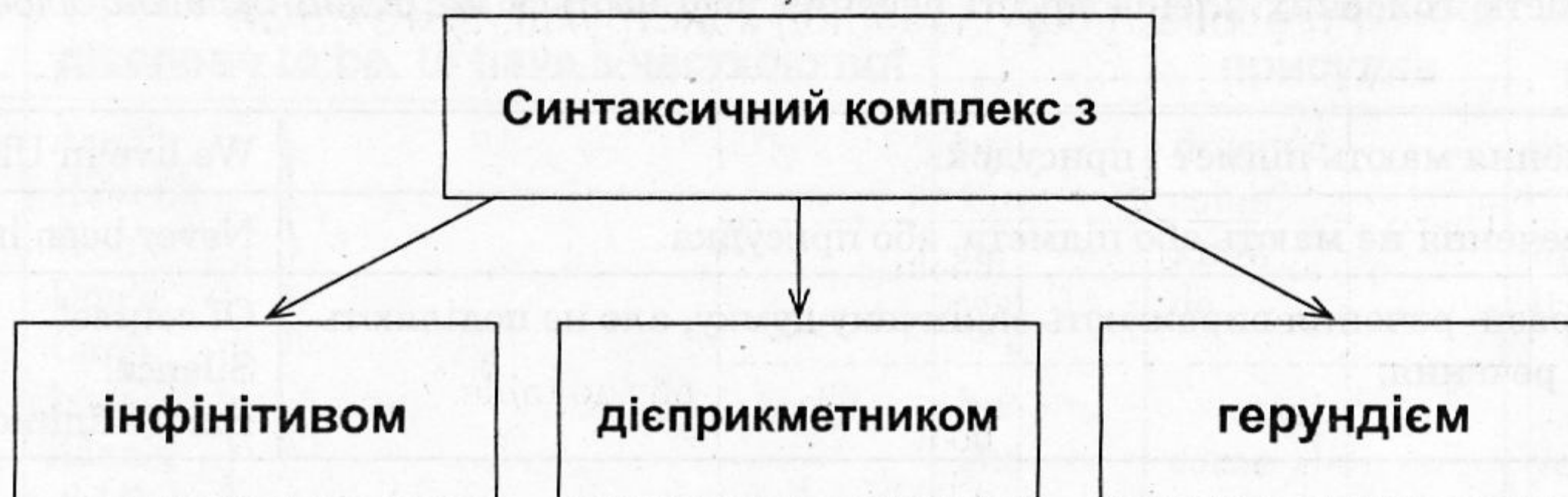
Підмет (The Subject)

Підмет може бути виражений:	
1) іменником у загальному відмінку	The Moon is the satellite of the Earth.
2) займенником-іменником у загальному або називному відмінку або присвійним займенником	They are the first-year students. One must keep one's world. Who is on duty today?
3) інфінітивом або інфінітивним зворотом	To do this sum is very difficult.
4) герундієм або герундіальним зворотом	Speaking is the best way of learning any language.
5) кількісним або порядковим числівником	I like all his novels, but the second is the best.
6) будь-яким словом або звуком при його опису	"A", "an" are indefinite articles. [ʌ] is a short vowel.
7) підрядним реченням	It's a pity that she is ill.

Схема № 12

Складний підмет

Таблиця № 164

Типи присудків

Простий дієслівний	Модальний дієслівний	Фразовий дієслівний	Складений іменний
1. Виражається смисло- вим дієсловом в особовій формі. He is going to school. 2. Зворот there is (there are). There is a book on the shelf.	Складається з модаль- ного дієслова в осо- бовій формі і основи інфінітива або інфіні- тива з часткою <i>to</i> . Can she play badmin- ton? You must be at school at 8 o'clock. You are to learn this rule for Wednesday.	Складається з дієслова з ослабленим значен- ням в особовій формі та іменника. I have supper. Let's have a talk.	Складається з діє- слова зв'язки <i>to be</i> і предикатива. Tom is my brother.

Таблиця № 165

Конструкція *there are + to be*

Present Simple (Indefinite) конструкції *there+to be*

	There	is 's	a book	on the table.
		are 're	books some books	
	There	is no is not isn't	book a book	
		are no aren't	books any books	
Is	there	a book	on the table?	Yes, there is. No, there isn't.
Are		books any books		Yes, there are. No, there aren't (any).
What	is	there	on the table?	There is a book on the table. There are (some) books on the table.

Таблиця № 166

Past Simple (Indefinite) конструкції *there+to be*

	There	was	a book	on the table.
		were	books some books	
	There	was no was not	book a book	
		were no	books any books	
Was	there	a book	on the table?	Yes, there was. No, there wasn't.
Were		books any books		Yes, there were. No, there weren't (any).
What	was	there	on the table?	There was a book on the table. There were (some) books on the table.

Таблиця № 167

Future Simple (Indefinite) конструкції *there+to be*

	There	will be	a book	on the table.
			books some books	
	There	will be no will not be won't be	book a book	
			books any books	
Will	there	a book	on the table?	Yes, there will be. No, there won't be.
		books any books		Yes, there will be. No, there won't (any).
What	will be	there	on the table?	There will be a book on the table. There will be (some) books on the table.

Таблиця № 168

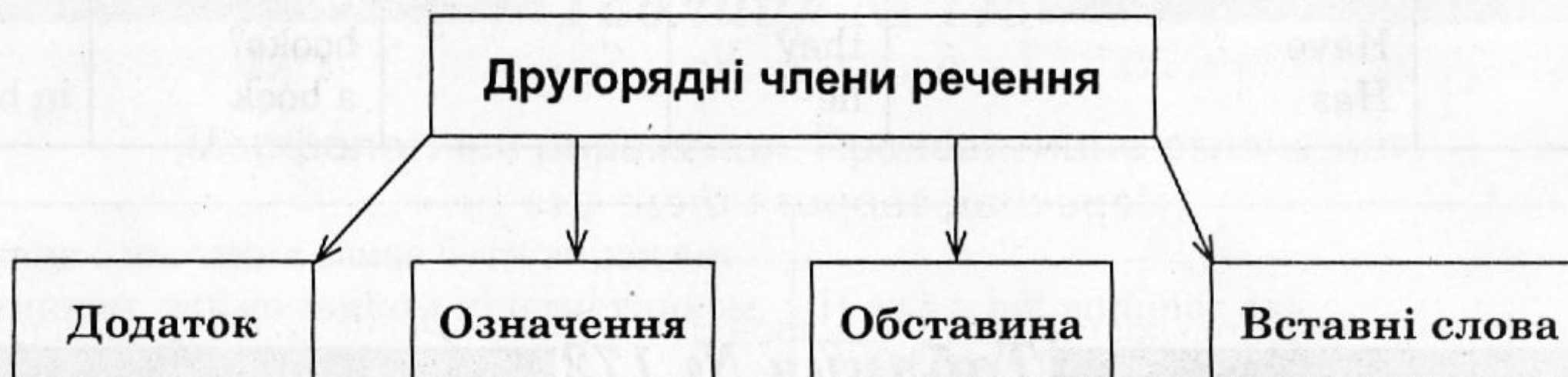
Переклад зворота *there + to be*

<p>1. Конструкція <i>there is</i> українською мовою перекладається словами <i>є, існує</i> чи не перекладається зовсім.</p>	<p>There is some cheese and some butter on the plate. На тарілці є сир і масло.</p>
<p>2. Коли після конструкції <i>there is (are)</i> стоять два чи декілька підметів, то дієслово-присудок звичайно узгоджується з першим із них.</p>	<p>There is a boy and two girls in the room. В кімнаті хлопчик і дві дівчинки.</p>
<p>3. Дієслово <i>to be</i> після <i>there</i> може вживатися також в сполученні з модальними дієсловами <i>must, can, may</i> і т.д.</p>	<p>There can be no doubt about it. В цьому нема жодного сумніву.</p>
<p>4. Після <i>there</i> можуть вживатися й інші дієслова: <i>to live</i> — жити; <i>to exist</i> — існувати; <i>to stand</i> — стояти; <i>to lie</i> — лежати й ін.</p>	<p>There lived an old doctor in the village. В селі жив старий лікар.</p>

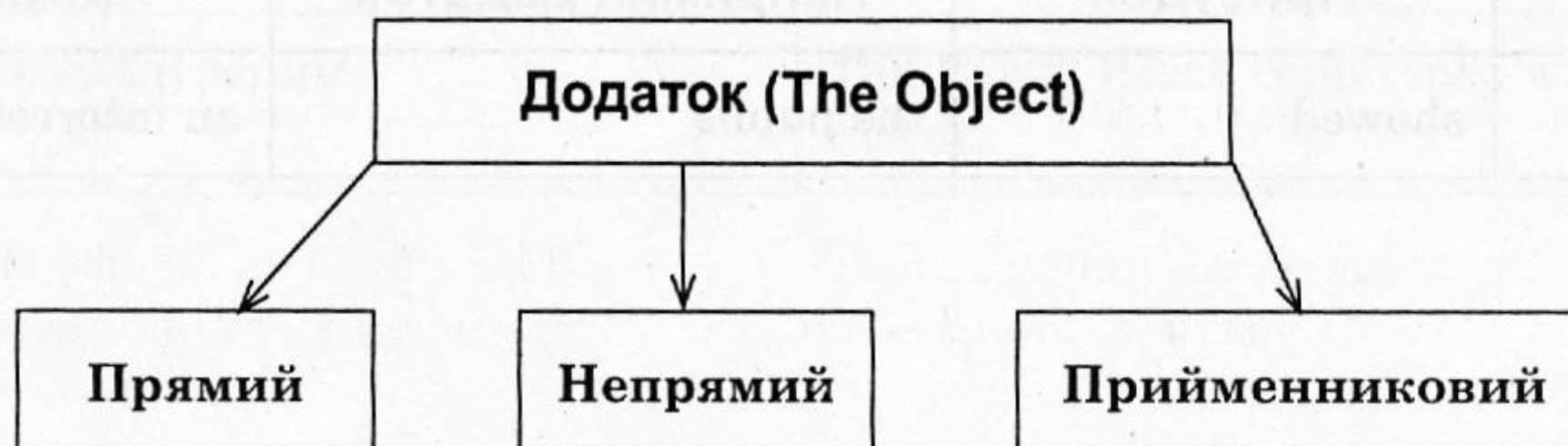
Предикатив (іменна частина присудка)

Предикатив може бути виражений: 1. іменником у загальному або присвійному відмінку	This is my mother. She is a doctor.
2. прикметником або дієприкметником	The leaves are yellow.
3. займенником і іменником у називному відмінку або присвійним займенником в абсолютній формі	It's me. Whose pen is this? — It's his.
4. кількісним або порядковим числівником	He was the first to read.
5. інфінітивом або інфінітивним зворотом	His car was to start at once.
6. герундієм	Her hobby is collecting dolls.
7. прислівником	The bell has gone.
8. комплексом з інфінітивом або герундієм	My parents are against my participating in this competitions.

Схема № 13

Схема № 14

Таблиця № 170**Місце прямого додатка в розповідних і наказових реченнях**

Прямий додаток (The Direct Object) означає особу або предмет, на яких спрямована дія, виражена дієсловом-присудком.

Підмет	Присудок	Прямий додаток	Інші члени речення
Taras Tom,	reads take	stories this chair,	about adventures. please.

Таблиця № 171**Місце прямого додатка у питальних реченнях**

Питальне слово-додаток або означення до нього	Допоміжне дієслово (модальне) або дієслова to be і to have	Підмет	Смислове дієслово	Прямий додаток	Інші члени речення
What What novel	Did Must are are Have Has	you she you you they he	see doing reading? reading?	this film this exercise books? a book	yesterday? in the morning? in his bag?

Таблиця № 172**Місце прямого і непрямого додатка**

Непрямий додаток (The Indirect Object) означає особу (осіб), до якої (яких) звернена дія, безпосередньо спрямована на інший об'єкт.

Підмет	Присудок	Непрямий додаток	Прямий додаток
The teacher	showed	the pupils	an interesting picture.

Таблиця № 173

Місце прийменникового додатка

Підмет	Присудок	Непрямий додаток	Прямий додаток	Прийменниковий додаток	Обставина
She They	speaks explained		us	to me the rule.	at once.

Таблиця № 174

Місце препозитивного означення

Означення (The Attribute) — це другорядний член речення, який показує ознаку предмета. Означення буває препозитивним та постпозитивним.

Артикль	Препозитивне означення	Означувальний іменник
a the the	big red bright yellow Second World	ball flower War

Таблиця № 175

Морфологічне вираження. Препозитивне означення

Препозитивне означення може бути виражене: 1. прикметником, займенником-прикметником, прикметником, числівником	It was a hot summer day. What time does his bus leave? In two weeks we'll go to Kiev.
2. іменником у присвійному відмінку	On Monday is my father's birthday.
3. іменником (або герундієм) у формі загального відмінка однини без прийменника	I like winter sports. He'll take part in the swimming race. Is she going to the tourist camp?
4. будь-яким словосполученням	The World Peace conference will take place at 6 o'clock.

Обставини з найбільш уживаними прийменниками

Обставина (Adverbials) — це другорядний член речення, який означає різні характеристики дії (час, причину, місце) і ступінь якості. За значенням обставини поділяються на обставини місця, часу, частоти, способу дії, мети, причини, результату і ступеня.

1. <i>about</i> — по, навколо, біля (місце)	The dog was running about the yard.
2. <i>after</i> — за, після (час)	after dinner, after holidays
3. а) <i>at</i> — у, при, в, на (місце) б) <i>at</i> — о, у (час)	at the window, at the table, at the door, at the hotel, at the office, at the cinema at one o'clock, at this moment, at night
4. <i>before</i> — перед, до, близько (час, місце)	before five o'clock, before the table
5. <i>behind</i> — позаду, ззаду (місце)	behind the building
6. <i>between</i> — між (час, місце)	between six and seven o'clock, between Africa and America
7. <i>by</i> а) для вираження засобу пересування б) для агента дії	а) by train, by plane, by bus б) This poem is written by Shevchenko.
8. <i>for</i> а) протягом (час) б) <i>for</i> — у, в, до (напрямок руху з дієсловами <i>to leave, to start, to sail, to set out</i>)	а) He has been there for two days. б) I am leaving for Poltava next week.
9. <i>from</i> — від, з (місце, час)	He is from Ukraine. I'll be here from two till five o'clock.
10. <i>in</i> а) в, на, у (місце, напрямок) б) <i>in</i> — в, у, протягом, під час, через, за (час, частина доби, рік, місяць, пора року)	а) in the table, in Ukraine, in the city, in the sea, in the country б) in autumn, in 2005, in the evening, in June
11. <i>into</i> — у, в (на, до) (напрямок руху всередину чогось)	Put the pen into the pencilbox.
12. а) <i>on (up on)</i> — на (розміщення чогось на поверхні) б) <i>on (upon)</i> — в, у, на (знаходження у русі) в) <i>on (upon)</i> — в, у (з днями тижня, датами)	а) on the chair, on the wall, on the table б) on one's way, on an excursion в) on Monday, on the 9 th of May
13. <i>till</i> — до (час)	from five till six
14. <i>to</i> — в, у, до (напрямок руху до кінцевого пункту, до мети, після дієслів руху (<i>to go, to come, to return, to lead, to send</i>))	to go to the cinema, to come home
15. <i>with</i> — з (вказівка на супровідні обставини на спосіб дії)	with pleasure, with a smile He draw the picture with a pen (олівцем).
16. <i>without</i> — без (відсутність чогось)	without a dictionary

Таблиця № 177**Обставини з найбільш уживаними прислівниками**

1. <i>anywhere</i> — обставина місця	You can find this book anywhere.
2. <i>yesterday</i> — обставина часу	I saw him yesterday.
3. <i>fast</i> — обставина способу дії	He runs fast.
4. <i>very</i> — обставина ступеня	I like this film very much.

Таблиця № 178**Обставини зі словами або групами слів**

Обставини можуть бути виражені: 1. дієприкметником, дієприкметниковим зворотом	Being very beautiful she decided to become an actress.
2. іменником без прийменника	Wait a minute!
3. інфінітивом	She has come to help me.
4. герундієм	without saying a word
5. синтаксичним комплексом з дієприкметником або інфінітивом	The winter being very cold, he put on warm clothes.
6. обставинним підрядним реченням	Come wherever you like.

Таблиця № 179**Місце обставин у реченні**

1. Обставини часу (Adverbial clauses of Time) стоять: а) на початку речення; б) в кінці речення; в) якщо є дві обставини часу, точніша ставиться першою.	а) Last spring we went to Poland. б) I left two hours ago. в) We'll come at three o'clock tomorrow.
2. Обставини місця (Adverbial of Place) стоять: а) в кінці речення; б) якщо в реченні є дві обставини, точніша ставиться першою.	а) Hang this picture above the sofa. б) He went to a rest camp in the South.

<p>3. Обставини частоти і повторюваності (Adverbials of Indefinite Time and Frequency):</p> <p>а) якщо обставини виражені прислівником, то вони стоять перед смисловим дієсловом, але після модальних дієслів, допоміжних дієслів і дієслова <i>to be</i>;</p> <p>б) у питальних реченнях стоять після підмета;</p> <p>в) обставини частоти, виражені групою слів <i>twice a year</i>, <i>every other day</i> стоять в кінці речення.</p>	<p>а) He often go for a walk in the evenings. She is always ready for her lessons. You must never late for classes.</p> <p>б) Does he often speak English at the lessons?</p> <p>в) She has been to Kiev twice a month.</p>
<p>4. Обставини способу дії (Adverbials of Manner):</p> <p>а) якщо обставини способу дії виражено прислівником, то вони стоїть після смислового дієслова;</p> <p>б) при дієсловах з відокремленим суфіксом обставини способу дії можуть стояти перед дієсловом або після суфікса;</p> <p>в) якщо обставини способу дії виражено іменником або герундієм з прийменником, то вони стоїть після дієслова-присудка і його додатка або на початку речення.</p>	<p>а) Don't run so fast. Listen to your teacher attentively.</p> <p>б) The man quickly went out. The man went out quietly.</p> <p>в) She could do it only with our help.</p>
<p>5. Обставини ступеня (Adverbials of Degree):</p> <p>а) обставини ступеня, що визначають дієслово, стоять перед смисловим дієсловом і після допоміжного, модального дієслова або дієслова <i>to be</i>;</p> <p>б) обставини ступеня, що визначають прикметники або прислівники, стоять перед тими словами, до яких вони відносяться.</p>	<p>а) They have almost finished the work.</p> <p>б) I am always glad to go for a walk with you.</p>
<p>6. Обставина причини (Adverbials of Cause) стоять на початку речення.</p>	<p>Being tired he decided to have a rest.</p>
<p>7. Обставини наслідку (Adverbials of Result) стоять після присудка.</p>	<p>She was clever enough to understand everything.</p>
<p>8. Обставини мети (Adverbials of Purpose) стоять після дієслова.</p>	<p>He'll has to hurry to catch the bus.</p>

Таблиця № 180

Вставні члени речення (Parentheses)

<p>Вставні члени речення можуть бути виражені:</p> <p>1) модальними дієсловами або фразами</p>	<p>May I'll come tomorrow? Of course I'll come.</p>
<p>2) дієприкметниковим зворотом</p>	<p>Generally speaking, you are not right.</p>
<p>3) інфінітивним зворотом</p>	<p>To tell you the truth, I don't know what to say.</p>
<p>4) вставним реченням</p>	<p>I must say, you are quite right.</p>
<p>5) пряме звернення</p>	<p>Good morning, Tom!</p>

Таблиця № 181

Типи неповних речень

1) Речення без підмета і дієслова зв'язки.	Nice to meet you (It is...) Glad to see you (I am...)
2) Неповні відповіді на спеціальні запитання.	What time is it? — Nine o'clock. What are you doing? — Reading. Tired? — No.
3) Неповні речення без підмета і присудка.	What about coffe? An ice-cream?
4) Неповне речення без підмета <i>it</i> .	Seems to me, you are right (It...)
5) Неповні відповіді на загальні запитання.	Can you play football? — No.
6) Неповні запитання і запитання прохання без підмета <i>you</i> і без допоміжного дієслова <i>would</i> або <i>do</i> .	Feel better? (Do you...)
7) Неповні речення без підмета <i>I</i> і без допоміжного дієслова.	See you on Monday (I'll...)
8) Неповні питальні і розповідні речення без допоміжного дієслова <i>to be</i> (Present Continuous) і <i>to have</i> (Present Perfect).	Reading a book? — (Are you...) Been at the cinema? (Have you...)

§ 4. Складне речення

Загальна характеристика складних речень

Складносурядне речення (The Compound Sentence) складається з двох або кількох рівноправних за змістом речень. Складнопідрядне речення (The Complex Sentence) складається з головного речення (The Principal Clause) та одного або кількох залежних підрядних речень (Subordinate Clause).

Таблиця № 182

Способи з'єднання складносурядних речень

Єднальними сполуниками <i>and, but, for, either... or, or, neither...nor</i> та ін.	Безсполучниковим способом.
You and he may go out. Neither she nor her brother likes opera.	The sky is blue, the sun is shining, we can go to the river.

Таблиця № 183

Способи з'єднання підрядних речень з головним

За допомогою сполучників підрядності <i>when, that, if, because</i> та ін.	За допомогою сполучникових слів — <i>where, how, what, which, who (whom), that</i> та ін.	Безсполучниковим способом.
We don't know when she will do this work.	We don't know where he is.	The book you've seen on the table is my friend's one.

Таблиця № 184

Способи з'єднання підметового підрядного речення з головним

Підметове підрядне речення (Subject Clauses) виконує в складному реченні роль підмета головного речення.

Підметове підрядне речення з'єднується з головним реченням:	
1. сполучними займенниками <i>what, who, whom, which</i> і сполучними займенниками <i>when, where, how, why</i>	What's worrying her now is that who will come.
2. сполучниками <i>whether, that, it is necessary important, strange</i>	It was not true that she was ill. It is strange that he is late.
3. безсполучниковим способом	It's a pity you couldn't come to my birthday party.

Таблиця № 185

Сполучники та сполучні слова, за допомогою яких вводяться підсумкові підрядні речення

Присудкове підрядне речення (Predicative Clauses) виконує в складнопідрядному реченні іменної частини складного присудка головного речення.

Присудкові підрядні речення вводяться за допомогою:	
1. сполучних займенників <i>what, who, whom, which</i> і сполучних прислівників <i>when, where, how, why</i>	This is why he comes there. This is where she lives.
2. сполучників <i>that, whether (if)</i>	The fact is that she did not take part in this meeting at all.

Таблиця № 186

Додаткові підрядні речення

Додаткове підрядне речення (Object Clauses) виконує функцію прямого або прийменникового додатка до дієслова або прикметника в головному реченні.

Додаткові підрядні речення з'єднуються з головним:	
1. сполучниками <i>that, if, whether</i>	Do you know if he'll come in time?
2. сполучними займенниками <i>what, who (whom), which, whose</i> і сполучниками прислівниками <i>when, where, how, why</i>	I don't know what he is doing. I don't remember where she lives.
3. безсполучниковим способом	I wish you'll come to see my parents.

Таблиця № 187

Поєднання означальних підрядних речень з головними

Означальне підрядне речення (Attributive Clauses) виконує функцію означення до іменника головного речення.

Означальні підрядні речення з'єднуються з головними:	
1. а) сполучними займенниками <i>that, who, which, when</i> б) сполучними прислівниками <i>where, when</i>	My sister, who is an engineer, lives in Pivne.
2. безсполучниковим способом	He can take any book he needs.

Таблиця № 188

Розряди підрядних обставинних речень

Обставинні підрядні речення (Adverbial Clauses) виконують функцію різних обставин (місця, часу, причини) до дієслова або до прикметника головного речення.

За значенням обставинні речення поділяються на обставинні речення часу, місця, способу дії або порівняння, причини, мети, наслідку, допустові і умовні речення.

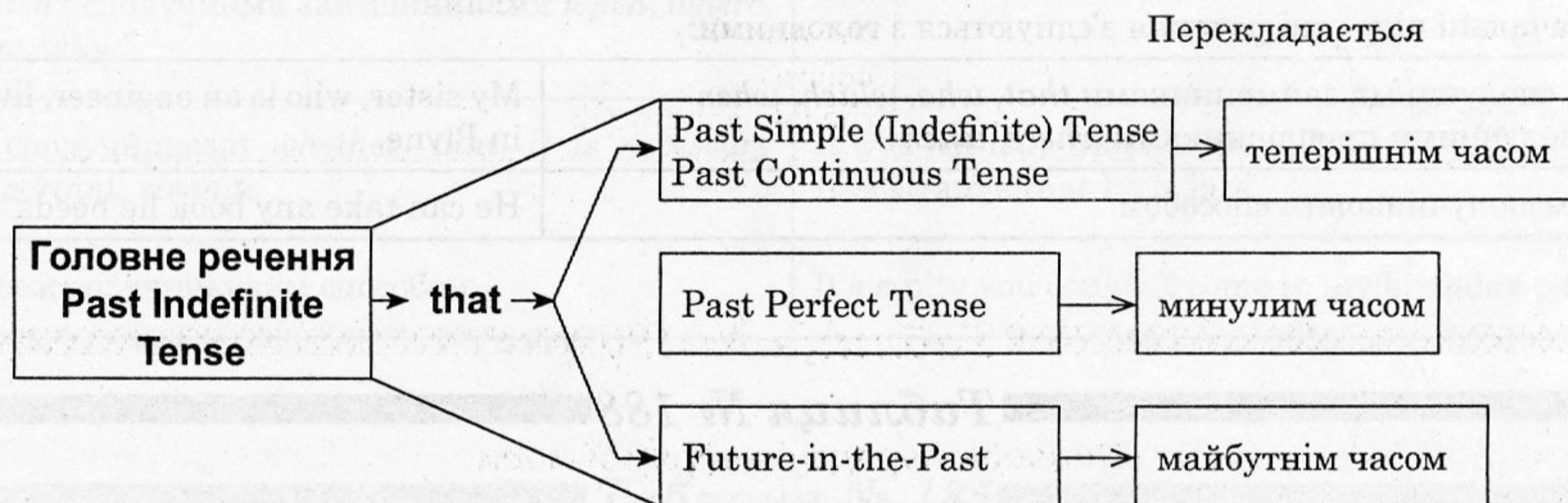
1. Підрядні обставинні речення часу (Adverbial Clauses of Time) вводяться сполучниками <i>when, as soon as, untill (till), after, before, as, while, as long as, since</i> .	I'll ring you up after Tim has come.
2. Підрядні обставинні речення місця (Adverbial Clauses of Place) вводяться сполучними прислівниками <i>where, wherever</i> .	The travellers landed wherever it was possible to do.
3. Підрядні обставинні речення способу дії або порівняння (Adverbial Clauses of Manner or Comparison) вводяться сполучниками <i>as, as (so)...as, as if (as though), than, how</i> .	He was as clever as his father. She looked as if she was unhappy.

4. Підрядні обставинні речення причини (Adverbial Clauses of Cause) вводяться сполучниками <i>because, as, since</i> .	He couldn't come, because he was ill. Since you were absent I went home alone.
5. Підрядні обставинні речення мети (Adverbial Clauses of Purpose) вводяться сполучниками <i>so that, in order that, in case</i> .	You have to come in time in order that you won't miss the train.
6. Підрядні обставинні речення наслідку (Adverbial Clauses of Results) вводяться сполучниками <i>that, so that, such that</i> .	They were so tired that they decided to have a break.
7. Підрядні умовні речення (Adverbial Clauses of Condition) вводяться сполучниками <i>if, unless, provided that, on condition that, suppose (supposing) that</i> .	What will you do if it rains?
8. Підрядні обставинні допустові речення вводяться сполучниками <i>though, although, even if, even though, no matter who, what, when, how</i> , а також складними прислівниками та займенниками <i>whatever, however</i> .	She hasn't bought me a newspaper though she promised.

§ 5. Узгодження часів

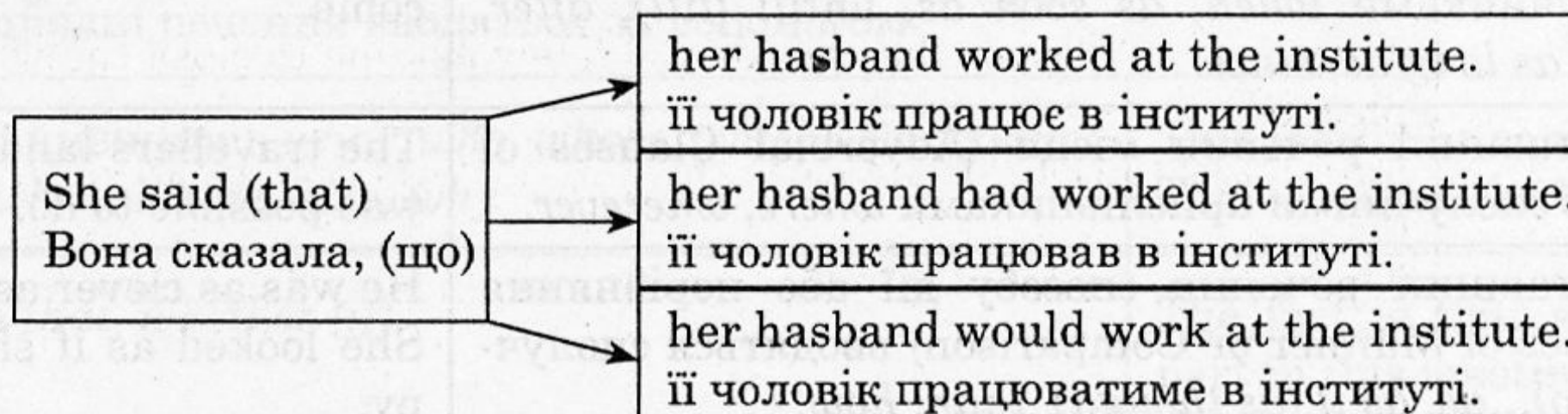
Схема № 15

Структура узгодження часів

Схема № 16

Приклад побудови складнопідрядного речення

Таблиця № 189

**Пряма і непряма мова (Direct and Indirect Speech)
Приклади висловлювань прямою і непрямою мовами**

Пряма мова	Непряма мова
Прямою мовою (Direct Speech) називається передача чийогось висловлювання.	Непрямою мовою (Indirect Speech) називається передача змісту прямої мови у вигляді переказу.
а) She said to him, "Come at 3 o'clock". He said to me, "Don't go there."	She asked him to come at 3 o'clock. He told me not to go there.
б) He said, "I know it". He said to me, "I shall do it tomorrow".	He said that he knew it. He told me that he would do it the next day.
в) She asked me, "Have you written the paper?" He asked me, "Where do you live"	She asked me if (whether) I had written the paper. He asked me where I lived.
г) this (these) now here today yesterday tomorrow ago next week	that (those) then there that day the day before the next day before the following week

Таблиця № 190

Способи передачі непрямої мови

Types of Sentences Типи речень	Direct Speech Пряма мова	Indirect Speech Непряма мова
Declarative Стверджувальне	Tom says, "I am happy." He says to us, "I like football." She says, "I don't know this girl."	Tom says (that) he is happy. He says us (that) he likes football. She says (that) she doesn't know this girl.
Imperative Наказове	They say, "Close the window, please." Mary says to Bob, "Don't close the door." The officer orders the soldiers, "Don't talk!"	They ask me to close the window. Mary tells Bob not to close the door. The officer orders the soldiers not to talk.

General Question Загальне питання	The tourist asks me, "Do you live in Poltava?" He asks, "Is it raining?" The manager asks, "Are there any people at the office?"	The tourist asks me if I live in Poltava. He asks if (wether) it is raining now. The manager asks if (wether) there are any people at the office.
Special question Спеціальне питання	I ask them, "Where does John live?" They ask, "What's the matter?" We ask them, "When shall we meet?" My friend asks, "Who called you yesterday?"	I ask them where John lives. They ask what the matter is. We ask them when we shall meet. My friend asks who called me yesterday.

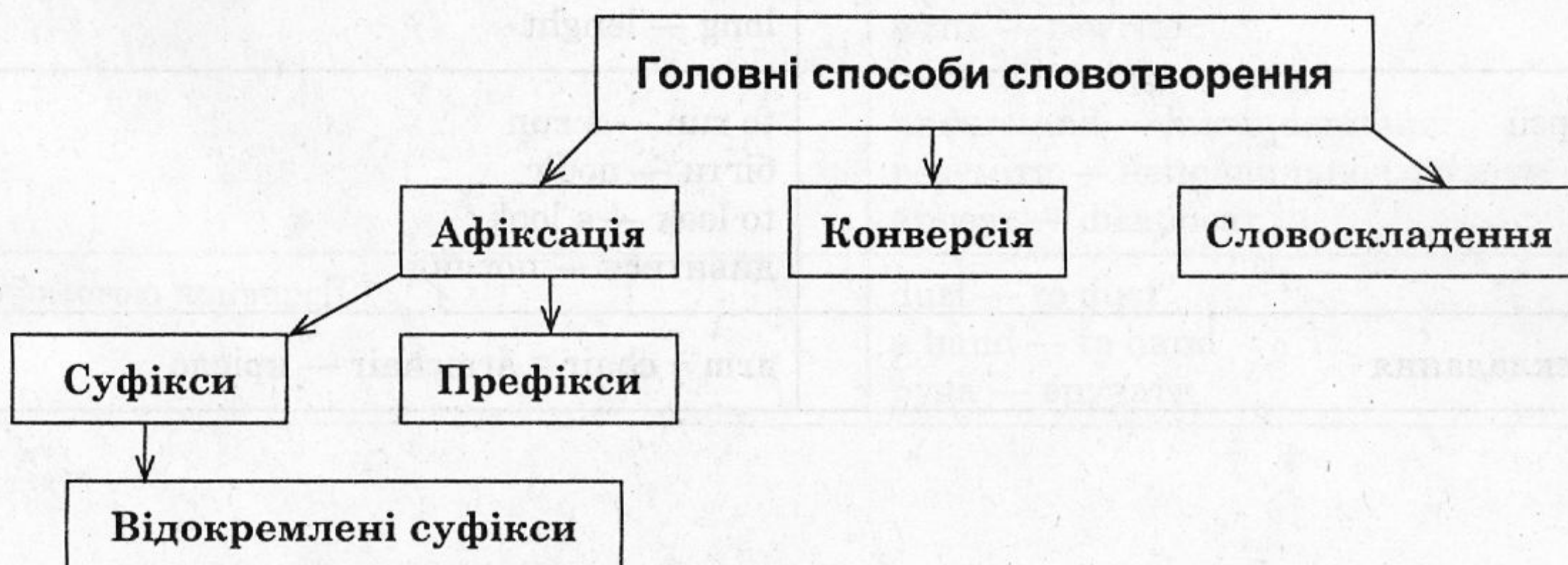
Таблиця № 191

Дієслова, що вводять непряму мову:

add	додавати	offer	пропонувати
advise	радити	promise	обіцяти
allow	дозволяти	protest	протестувати
describe	описувати	remark	зауважувати
explain	пояснювати	reply	відповідати
complain	скаржитися	remind	нагадувати
continue	продовжувати	recommend	рекомендувати
inform	повідомляти	refuse	відмовляти
insist	наполягати	suggest	пропонувати
note	помічати	think	думати
observe	спостерігати	warn	попереджувати
order	наказувати	wonder	цікавитися

СЛОВОТВОРЕННЯ (WORLD BUILDING)

Схема № 17

Таблиця №192

Поняття про способи словотвору

<p>1. Афіксація — це утворення нової основи з уже існуючої основи додаванням:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) суфікса; б) відокремленого суфікса; в) префікса. 	<ul style="list-style-type: none"> а) work + er = worker б) put + on = put on в) un + happy = unhappy
<p>2. Конверсія — це утворення нової основи з уже існуючої основи переосмисленням останньої.</p>	<p>a burn — опік to burn — горіти</p>
<p>3. Словоскладання — це утворення нової основи поєднанням двох уже існуючих основ.</p>	<p>air + plane = airplane</p>

Таблиця №193

Утворення іменників

За допомогою 1. Суфіксів <i>-er</i> : а) професія б) знаряддя, інструмент	to drive + er = driver to dry — drier сушити — сушарка
2. <i>-ist</i> <i>-ing</i> <i>-ness</i> <i>-ation</i> <i>-tion (-sion)</i> <i>-ment</i> <i>-th</i>	piano — pianist to build — building kind — kindness to organize — organization educate — education develop — development long — length
3. Конверсії	to run — a run бігти — побіг to look — a look дивитися — погляд
4. Словоскладання	arm + chair = armchair — крісло

Таблиця №194

Утворення прикметників

За допомогою: 1. Суфіксів від іменників <i>-full</i> <i>-ish</i> <i>-less</i> <i>-y</i> <i>-able, -ible</i> <i>-ous</i> <i>-al, ical</i>	use — useful child — childish help — helpless sleep — sleepy impossible danger — dangerous social, political
2. Префіксів: а) від прикметників <i>-un</i> <i>-im</i> <i>-in</i> б) від іменників	а) pleasant — unpleasant possible — impossible definite — indefinite б) war — antiwar
3. Словоскладання	dark-haired green-eyed

Таблиця № 195

Утворення дієслів

<p>За допомогою:</p> <p>1. відокремлених суфіксів <i>away, back, down, in, off, on, out, over, up</i></p>	<p>to run — to run away бігти — тікати to go — to go on іти — продовжувати</p>
<p>2. невідокремлених суфіксів</p> <p><i>-ize</i></p> <p><i>-en</i></p>	<p>to organize</p> <p>wide — to widen</p>
<p>3. За допомогою префіксів</p> <p><i>re-</i></p> <p><i>mis-</i></p> <p><i>dis-</i></p>	<p>write — rewrite писати — переписати understand — misunderstand розуміти — неправильно розуміти appear — disappear</p>
<p>4. За допомогою конверсії</p>	<p>dust — to dust a hand — to hand рука — вручати</p>

Таблиця № 196

Утворення прислівників

<p>Прислівники утворюються від прикметників за допомогою суфікса <i>-ly</i></p>	<p>loud — loudly bad — badly quick — quickly happy — happily</p>
---	--

Таблиця неправильних дієслів (Irregular Verbs)

Infinitive	Past Simple (Indefinite)	Participle II	Переклад
be (am, is are)	was, were	been	бути
beat	beat	beaten	бити, калатати
become	became	become	робити(ся), ставати
begin	began	begun	починати(ся)
bend	bent	bent, bended	згинати, гнути
bind	bound	bound	в'язати, зв'язувати; затримувати, обмежувати
bite	bit	bitten, bit	кусати(ся), жалити
blow	blew	blown	дути
break	broke	broken	ламати(ся), розбивати(ся)
bring	brought	brought	приносити, привозити
build	built	built	будувати
burn	burnt, burned	burnt, burned	пекти, спалювати; засмагати (на сонці)
buy	bought	bought	купувати
cast	cast	cast	кидати
catch	caught	caught	ловити
choose	chose	chosen	вибирати
come	came	come	приходити, прибувати, приїжджати
cost	cost	cost	коштувати
cut	cut	cut	різати, краяти
do	did	did	робити, виконувати, здійснювати
draw	drew	drawn	тягти; креслити, малювати

Infinitive	Past Simple (Indefinite)	Participle II	Переклад
dream	dreamed, dreamt	dreamed, dreamt	мріяти, бачити уві сні
drink	drank	drunk	пити, пиячити
drive	drove	driven	гнати, проганяти; везти, підвозити
eat	ate	eaten	їсти
fall	fell	fallen	падати, опускатися
feed	fed	fed	годувати (худобу)
feel	felt	felt	почувати; відчувати; мацати
fight	fought	fought	битися, боротися
find	found	found	знаходити
fly	flew	flown	літати
forbid	forbade, forbad	forbidden	забороняти
forget	forgot	forgotten	забувати
forgive	forgave	forgiven	пробачати
forsake	forsook	forsaken	залишати, позбавлятися чогось
freeze	froze	frozen	покриватися кригою; замерзати, мерзнути
get	got	got	одержувати, добувати
give	gave	given	давати, віддавати
go	went	gone	ходити, їхати
grow	grew	grown	виростати, зростати; збільшуватися
hang	hung, hanged	hung, hanged	вішати, висіти
have	had	had	мати, володіти, містити
hear	heard	heard	чути
hide	hid	hidden, hid	ховати(ся)
hit	hit	hit	бити
hold	held	held	тримати
hurt	hurt	hurt	пошкодити; завдати болю

Infinitive	Past Simple (Indefinite)	Participle II	Переклад
keep	kept	kept	зберігати, доглядати
know	knew	known	знати
lead	led	led	вести
learn	learnt, learned	learnt, learned	вивчати
leave	left	left	піти, поїхати; залишати
let	let	let	пускати, дозволяти
light	lighted, lit	lighted, lit	освітлюватися; загоратися
lose	lost	lost	губити; втрачати
make	made	made	робити, виготовляти
mean	meant	meant	мати намір; означати
meet	met	met	зустрічати(ся)
mistake	mistook	mistaken	помилятися
pay	paid	paid	платити; звертати увагу
put	put	put	класти; ставити
read	read [red]	read [red]	читати
ride	rode	ridden	їхати верхи
ring	rang, rung	rung	дзвонити; телефонувати
rise	rose	risen	вставати; підводитися; збільшуватися
run	ran	run	бігти
say	said	said	говорити, сказати
see	saw	seen	бачити; розуміти
sell	sold	sold	продавати
send	sent	sent	посилати; передавати
set	set	set	ставити, розташовувати
shake	shook	shaken	трясти; тремтіти
shine	shone	shone	світити(ся); освітлювати

Infinitive	Past Simple (Indefinite)	Participle II	Переклад
show	showed	shown	показувати
shut	shut	shut	зачиняти (ся)
sing	sang	sung	співати
sit	sat	sat	сидіти
sleep	slept	slept	спати
speak	spoke	spoken	говорити, сказати
spell	spelt, spelled	spelt, spelled	писати (вимовляти) по буквам
spend	spent	spent	витрачати; проводити (час)
stand	stood	stood	стояти
steal	stole	stolen	красти
stick	stuck	stuck	встромляти; приклеювати
sweep	swept	swept	мести
swim	swam	swum	плавати
take	took	taken	брати, взяти
teach	taught	taught	учити, навчати, викладати
tear	tore	torn	рвати
tell	told	told	говорити, розповідати
think	thought	thought	думати
throw	threw	thrown	кидати
understand	understood	understood	розуміти
upset	upset	upset	перекидати(ся); засмучувати
wake	woke	woken	прокидатися; будити
wear	wore	worn	носити (одяг)
win	won	won	вигравати; перемогати
write	wrote	written	писати